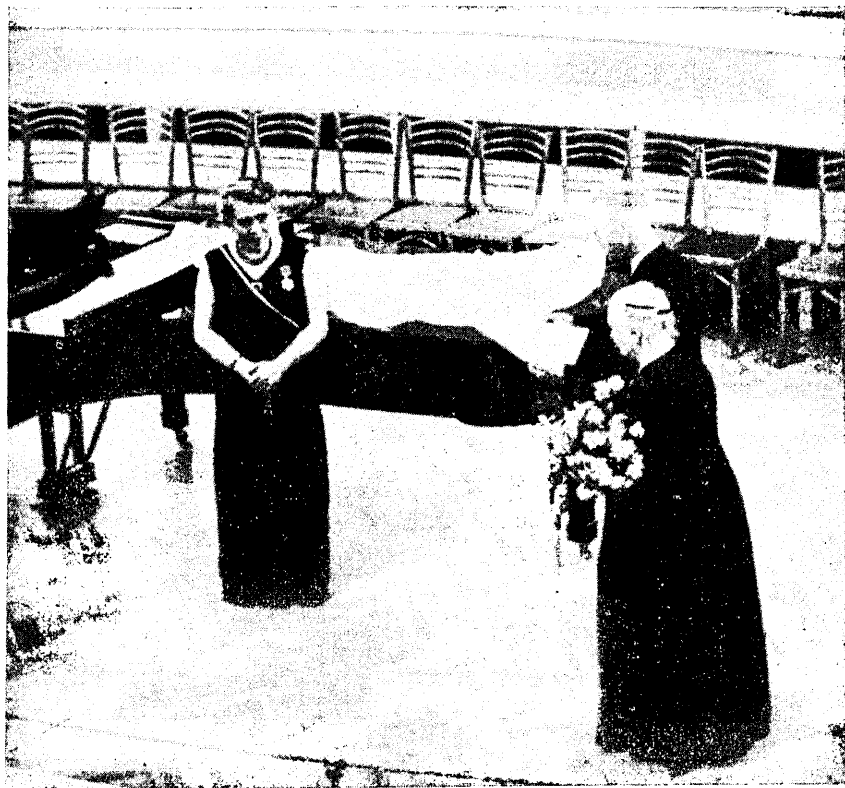

Muusikaaleht

L. Hellat-Lemba juubelikontserdil tervitusi vastu võtmas

NR. 9/10

SEPTEMBER-OKTOOBER

1939

Helikunstnike aadresse:

Arder, A., konservat. lauluõpetaja, ooperilaulja, Vismari 17-a—11.

Avesson, Elsa, klaverisolist, saade, Vabriku 23—1, tel. 432-21.

Brauer, Evald, konservatooriumi õpetaja, flöödi- ja teooriatunnid. Valdeki tän. 74, Nõmme.

Brinkmann, Kurt, viiulikunstnik, tunnid, Kesk-Kalamaja 7—1.

Gents, Harry, klaverisolist, klaveriõpetaja, muusikateooria, S. Tatari 10—12, tel. 425-74.

Hellat-Lemba, L., konservatooriumi vanem lauluõpetaja, ooperilaulja, Imanta tn. 3—4, tel. 464-84.

Indra, Paul, Rulkoviuse 26—10, tel. 426-20.

Järv, Ida, kontsertlaulja ja lauluõpetaja, Harju 29—4.

Koha, Tekla, Riigi Ringhääling, Vismari tn. 26—7.

Kõrb, Aino, pianist, Weizenbergi tn. 15—1, tel. 301-08.

Liiv-Pürgve, Alviine, klaveriõpetaja, Õle tn. 6—11, tel. 478—97.

Meri, Andrei, konservat. fagotiklassi õppejõud, „Estonia“ teater.

Tamm, Aino, laulukunsti stuudio, Tma tn. 23—30, tel. 302-40.

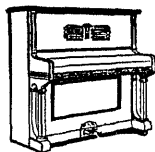
Tenno Vironi, laulja ja lauluõpetaja, Narva mnt. 56—5.

Tobias, Silvia, harfikunstnik, konservatooriumi õpetaja.

August Permann, O.-ü. „Esto-Muusika“ ja Tallinna Konservatooriumi klaverimeister ja häälestaja. Tallinn, Gonsiori 43—2, tel. 320-51.

Muusikamuuseum:

Müürivahe tn. 12, avatud: pühap., teisip., neljap. kella 12—14.

Klaveritööstus

K. Saar

Liivalaia 64

Telefon 457-01.

Soovitab
otse töökojast

pianiinosid,

mis kõlalt ja vastupidavuselt täieliselt võrdsed välismaa kuulsamate firmade omadega. Parimaks tõenduseks—ostud ja soovitused muusikatundjailt.

MUUSIKALEHT

1939. XVI. AASTA KÄIK
ÜHES NOODILISAGA

E. L. L. liikm. — aastas	Kr. 2,50
Teistele	„ 3,—
Välismaale	„ 4,50
E. L. L. liikm. poolaastas	„ 1,25
Teistele	„ 1,50
Välismaale	„ 2,30

ILMUB 10 KORDA AASTAS
TELLIMISI VÕTAVAD VASTU
KÕIK POSTIASUTUSED

TOIMETUSE JA TALITUSE AADRESS:
TALLINN, LAI TÄN. 11. TELEFON 431-82

SISUKORD:

Meie muusikaelu kutseala korralduse küsimusi — I. Järv.
Lauljate Liidu Naiskooride Sektsiooni tegevusest — M. Braun.
Naiskoorid töös ja tegevuses — G. Erncsks.
L. Hellat-Lemba juubelid — Ed. Visnapuu.
I. Loo-Talvare jlavajuubel — Ed. Visnapuu.
A. Järnefeldt 70-aastane — E. Meisiinen.
Baltriikide muusikakonverents.
Ooper ja kontserdid — Ed. Visnapuu.
Tallinnas avati eraooperistuudio.
Nootide kirjastuse küsimusi Lauljate Liidus.
Kuidas sünnib hääli — J. Viinamägi.
Külaskäik maailmakuulsa laulja Enrico Caruso abikaasale — J. Viinamägi.
Mitmesugust, illustratsioone.

MUUSIKALEHT

IDA JÄRV

Meie muusikaelu kutseala korralduse küsimusi

Viimase 15—20 aasta jooksul on üldisemalt pööratud erilist tähelepanu kutsealade korraldamisele. Pole piirdutud mitte ainult kutsekoolidega ja kutsealaliste loengute ning kursuste korraldamisega, et tõsta kutselist haridust koos erioskustega, vaid on ka asunud korraldama ja kindlustama enam-vähem kõigi kutsealade majanduslikku külge. On tulnud äratundmisele, et ilma kindla majandusliku põhjata pole võimalik ühelgi kutsealal pidev areng edu suunas. Selle viimase sammu tulemusena tekkisid puhtkutselised organisatsioonid — kojad. Kodade ülesandeks on muretseda vastavale kutsealale sääduslikku kaitset kõlvatu võistluse, sellele alale mittevastava ettevalmistusega isikute tegutsemise ja muude pahede vastu ning kindlustada väärilist töötasu oma liikmeskonnale. Kahtlemata on need organisatsioonid suutnud palju ära teha oma liikmete majanduslikes huvides.

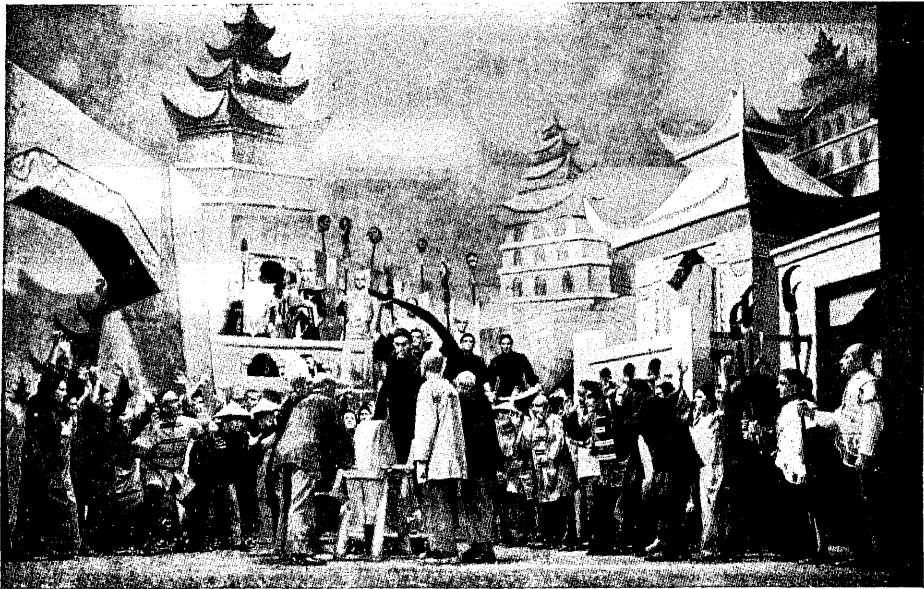
Kui omal ajal kerkis üles kultuurtegelaste koja asutamise küsimus, siis seisis rõhuv enamus kultuurtegelasi selle vastu, nimelt seepärast, et polnud selgesti määritletud, keda siin kultuurtegelaseks arvati. See mõiste on ju õige laialdane, mispärast tuli karta, et säärane suur, ehamäärane, kirju kogu, ei suuda vahest leida ühist keelt, kuna sageli huvidki võivad sattuda vastamisi.

Sellega ei ole aga sugugi üteldud, et kultuurilised kutsealad ei vajaks kaitset, eriti veel kunst. Just vastuoksa meie päevil

kunst, eriti muusikakunst kui rahvuskuultuurilises arengus võrratu tegur on kogu tsiviliseeritud maailmas tunnustatud riiklikult tähtsaks ning sellisena ta vajaks erilist hoolitsemist.

Meil on küll olemas kunstnike kutsesäädus, kuid tegelikult pole seda kuigi suurel määral saadud rakendada, kuna ta ei kujunenud välja sääraseks, nagu mõtte algatajad lootsid.

Kui omal ajal paljud helikunstnikud järjekindlalt toonitasid, et on hädavajaline töötada välja säädus, mis liigitaks kunstnikkonna vastavalt nende võimetele ja haridusele ning pakuks kaitset juhuseotsijate vastu, siis pandi nimetatud algatusele õige palju lootusi. Kõigepeält pidi ta pidurdamata väheväärtusliku elemendi võõrsilt sissevalgumist Eestisse. Pidi piiratama kergesisuliste välismaa heliplaatide importi ja sisseveetava osa päält määratama maksu meie oma kunstnike kasuks. Pidi asutatama teatav fond, kust meie oma kunstnikele oleks toetust antud õppereisudeks jne. Kõige tähtsamaks punktiks selles sääduses pidasime kunstnike registreerimise sissesäädmist Haridusministeeriumi juures, sest selle abil lootsime teha suurt selektsiooni kunstnikkonnas. Nüüd kus see säädus on juba kehtinud rea aastaid, peame kahjuks nentima, et ei ole saadud teostada vajalist selektsiooni. Õieti on registreeritud peagu kõik, kes aga soovi avaldasid. Sääduses on ette nähtud eksamid neile, kes

G. Puccini oop. „Turandot“; stseen esimesest vaatusest

ei oma dokumente kutselise hariduse tõenduseks, kuid tegelikult tekkis eksamite läbiviimisega raskusi. On olnud juhtumeid, kus kunstnik, kellelt nõuti eksameid teoreetilistes ainetes, tundis end olevat nagu riivatud. Õiguste ja diplomite andmist ilma eksamiteta tuleks aga kasutada suure ettevaatusega ning erakordselt tunnustatud ja teeneliste isikute puhul.

Hiljem anti eelmainitud sääduse täienduseks välja määrus, mille põhjal registreeritakse nn. kutsemuusikuid, st. isikuid, kes ei oma kõrgemat muusikalist haridust, kuid teenivad siiski omale ülespidamist muusika alal. Nad saavad endale nimetuse „kutse-line“ laulja, -mängija, -näitl. jne. Nende kohta määrus ütleb, et nad ei oma neid õigusi, mis kunstnike kutsesääduse par. 10. ette näeb. Tähendab nad ei tohi teisi õpetada, s. o. tunde anda, koole ega kursusi avada, sellekohaseid silte välja panna ega kunstniku nime tarvitada. Tegelikult aga ei ole sellest määrusest põrmugi kinni peetud. On olnud juhtumeid, kus näiteks isik, kes

registreeritud selle määruse alusel ning seega sääduse järgi ei oma üldse õigust õpetada teisi, kannab oma nime juure telefoniraamatusse „Laulupedagoog, ooperiartist“ jne. Seejuures ta annab tunde nii palju kui soovib ning korraldab oma õpilasõhtuidki, täiesti ignoreerides säädust. Püües sellele leitud veel terve rida neid, kes töötavad ilma registreerimata, kuigi sääduses selge sõnaga üteldakse, et isikuil, kes pole registreeritud kutseõiguslikena, on kutseõiguste tarvitamine keeldud.

Lõpuks tundub, et üks säädus, mida nii avalikult rikutakse, lakkab säärastena olemast. Seepärast oleks hädavajaline seda säädust mitme punkti võrra täiendada ja selgesti ära näidata, kes peab valvama korralduste täitmise järele.

Olulisemad parandused oleksid: 1) Mitte kellelegi välja anda kutseõigusliku kunstniku diplomit, kui tal pole ette näidata kutseharidust tõendavad dokumendid. Nende puudumisel tuleksid sooritada eksamid. 2) Muulaste registreerimisel valjult kinni pida-

G. Puccini oop. „Turandot“; stseen teisest vaatusest

da eesti keele oskuse nõudest. 3) Luua kindla koosseisuga kontrollkomisjon, kes peaks järevalvet sääduse täpse täitmise üle, et vältida salajast tundide andmist, mida praegu harrastatakse väga laialt.

Üldse oleks vaja meie muusikaclu juhtimine säädä märksa laiemale alusele, nii et rohkem helikunstnikke pääseks kaasa rääkima suuremate muusikaliste ürituste puhul. Tuleks luua solistide jaoks samasugune kindel ja tugev keskorganisaatsioon, nagu seda on kooride jaoks Lauljate Liit.

Kui näiteks astuda sisse Lauljate Liitu, siis võib säält täpsed andmed saada, kui palju on meil Eestis koore, kui palju neil liikmeid, mida üks või teine koor parajasti õpib või milleks ette valmistub, mis-sugused uued koorilaulud on ilmunud ja ilmunas, ning palju muud. Ka on neil tegevuskava vähemalt 5 aasta pääle ette valmis tehtud. Kes võib aga midagi sarnast ütelda meie soolomuusika või solistide koh-

ta? Me vaevalt teame, kui palju meid üldse on, veel vähem teame üksteise tööst või tegevusest.

Nii palju on siiski kindel, et vabakutselised helikunstnikud pikisilmi ootavad mingit muudatust, korraldust, mis looks võimalused soodsamaks tegutsemiseks, kusjuures ei tarvitseks piirduda mitte üksinda tundide andmisega.

Üheks piduriks meie muusikakunstnike tegevuses on sõidukulud. Meie ala on just selline, mis nõuab sagedast liikumist, nii linnade kui ka maakohtade vahel. Kui saaksime kirjanike kohta maksvat korraldust laiendada ka helikunstnikele, millega nellegi antaks priisõidu võimalusi, siis nad pääseksid kergemini maale, oma rahva juure, viima muusikakultuuri, oma heliloojate teoseid.

Paistab, et on saabunud aeg kutsuda kokku helikunstnike kongress, kus siis tuleksid arutusele ja sõelumisele kõik meie

ÜENÜTO segakoor G. Ernesaksa juhatusel esinemas hooaja avaõhtul Foto Uustalu

M. BRAUN

Lauljate Liidu Naiskooride Seksiooni tegevusest

Lauljate Liidu Naiskooride Seksioon, asudes 1935. aasta mais organiseerima naiskoori laulu, säädis peamiselt oma sihiks koondada naiskoore Lauljate Liitu ja hoolitseda naiskoorilaulude kirjastamise eest.

Seksiooni juhatus ei lasknud end heidutada siis avaldatud arvamistest, et ega naiskoor suuda meie oludes läbi lüüa, sest aastakümneid laulnud meeskoor oma sügavate

bassidega ja kõrgete tenoritega on võitnud kõikjal kuulajaskonna tähelepanu ja suure poolehoiu.

Olles teadlikud naiskoori lauluvõimeist ning nõudeist sel alal, asuti asja korraldama suure huvi ja innu juures, hästi pikade sammudega, et kiiremini läheneda oma eelkäijatele.

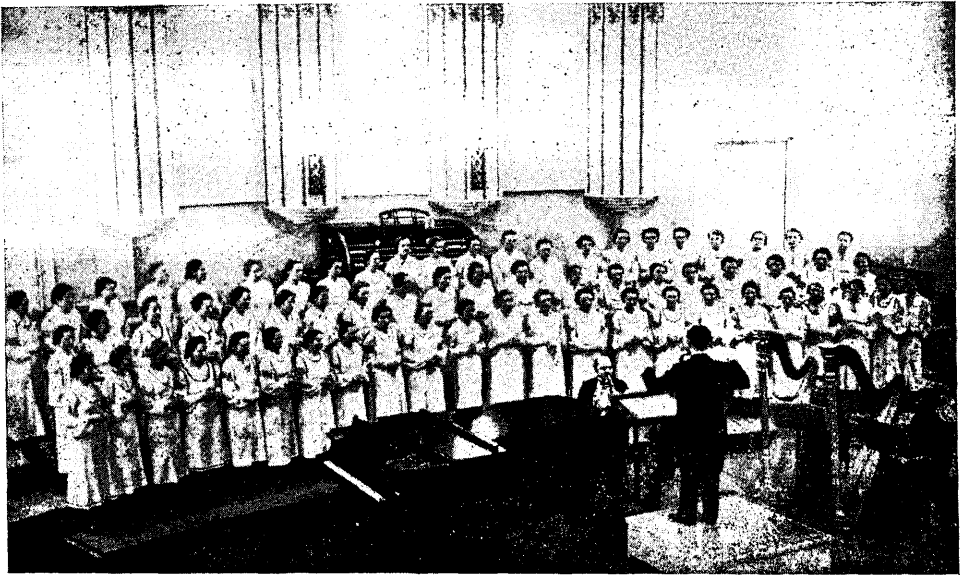
Kui paari aasta eest oli Lauljate Liitu koondunud vaid 11 naiskoori 437 lauljaga, siis on neid nüüd sääl tublisti kolm korda rohkem — umbes 800 lauljaga, mis näitab senist naiskooride pidevat juurekasvu. Kuid pääle selle leidub meil veel palju naiskoore, mis pole Lauljate Liidus registreeritud, sest nad ei tööta regulaarselt naiskoorina, vaid moodustatakse teatud hooajaks segakoori naistest.

Edusamme on märgata seksioonis ka kirjastamise alal. Siin on seksiooni juhatus püüdnud rahuldada nii vähemaid kui ka suuremaid, algajaid ja vanemaid koore.

päevamured ning töötatakse välja kunstnike kutseõiguse sääduse muutmise ja täiendamise kava, määrates kindlaks edaspidise tegevuse ulatuslikumad sihid meie muusikakultuuri arendamisel.

Kongressi kokkukutsujaks võiks olla Eesti Akadeemiline Helikunstnike Selts kui põhilisem organisatsioon meie muusikaelus.

Eeltöödega selleks kongressiks tuleks alata kohe, nii et kõige lähemal võimalusel saaks kongress ära pidada.

Tallinna Naislaulu Seltsi koor; juhataja G. Ernesaks

Foto Uustalu

Kirjastamiseks on valitud vastavalt nii kolme- kui neljahäälseid laule, mis sobiksid ja oleksid jõukohased kõigile kooridele, et neis ei esineks tehnilisi ega ulatuslikke raskusi ning meeldiksid nii lauljaile kui kuulajaile ja leiaksid kõikjal menuka vastuvõtu.

Naiskooride Sektsiooni kirjastusel on senini ilmunud naiskooride sarjas „Eesti Naiskoorid“ 20 annet 27 lauluga, iga annet 500 eksemplaris.

Pääle selle on veel ilmunud 4 laulu XI üldlaulupeo noodina ning 3 M. Härma laulu Tallinna ühendatud naiskoorile. Kuna need laulud haaravad peagu kõiki valdkondi, peaksid nad rahuldama ka nõudlikumat koorijuhti. Neist võib päris huvitavaid kontsertkavu koostada ning materjali leida mitmesugusteks aktusteks kui ka ettekan- neteks ja kontsertideks.

Jälgides Naiskooride Sektsiooni kirjasta- mist, peab tehtud tööst tundma erilist hääd- meelt, sest suur osa naiskoori väljaandest on selle lühikese aja jooksul läbi müüdud ja kirjastatud juba teiskordses trükis, kuna

nende järele on olnud nõudmine. Selle põh- juseks tuleb vist pidada asjaolu, et nais- koorid oskavad hinnata noodi väärtust ja naiskoori literatuuri suhtes on senini valit- senud tõsine pöud ning sektsiooni juhatus laulude kirjastamisel on tabanud kooride maitset.

Et virgutada helliloojaid kirjutama ka naiskoorilaule ja rikastada kirjastamist eel- olevaks hooajaks uute lauludega, kuulutas

G. ERNESAKS,
Tallinna
Naislaulu
Seltsi
koorijuht

Salme Kanni naiskoor; esireas keskel koorijuht

seksiooni juhatus möödunud kevadel välja erakordse sündmusena esmakordse naiskoorilaulude võistluse. Tähtpäevaks oli 20. juuli k. a., milliseks ajaks, vaatamata suvisele puhkusele, oli võistlusele saadetud

SALME KANN, omanimelise naiskoori juhataja

71 käsikirja. Auhindu oli välja kuulutatud neli — à 50 krooni. Auhinnasummad panid välja Eesti Naisliit, Tallinna Naisklubi, Tallinna Naislaulu Selts ja Lauljate Liidu Naiskooride Sektsioon. Žürii, millesse kuulusid helikunstnikud J. Kahu, A. Karindi ja O. Roots, vaadates läbi võistluslaulud, valis neist auhinnatuiks neli laulu järgmisilt autoreilt:

1. „Laululind“ — G. Ernesaks.
2. „Oktoober“ — M. Saar.
3. „Sünnimaa laul“ — M. Saar.
4. „Kääbuste laul“ — M. Saar.

Auhinnatud lauludest ilmusid Naiskooride Sektsiooni kirjastusel 3 — Ernesaksa „Laululind“ ning M. Saare „Sünnimaa laul“ ja „Kääbuste laul“, kuna tema „Oktoober“ osutub väiksematele ja noorematele kooridele raskeks. Selle asemel juhatus kirjastas võistluslauludest M. Saare „Laulu kodumaale“. Kõik 4 auhinnatud laulu tulevad esiettekanale Naiskooride Sektsiooni korraldusel toimuva Tallinna naiskooride ühis-kontserdil 2. detsembril k. a. „Estonias“, kus ühtlasi autoreile auhinnad välja antakse.

Võistlusega võib täiesti rahule jääda, sest see andis soovitud tagajärgi, täites kõigiti oma otstarbe ja temale pandud lootused.

Kuna võistluse tase oli kõrge, leidub auhindamata laulude hulgas rida huvitavaid laule, mis väärivad levikut ja mida sektsiooni juhatus edaspidisel võimalusel püüab kirjastada.

Erilist rahuldust tundis Naiskooride Sektsiooni juhatus võimalusest tähistada väärilt meie naishelilooja Miina Härma 75 a. sünnipäeva 9. veebruaril k. a., korraldades sel puhul „Estonias“ piduliku kontserdi jubilarai helitöist. Nii kontsert kui ka koosviibimine, milledest osavõtt oli väga rohke, kujunesid eriti ülevaks ja pidulikuks.

Ei ole kahtlust, et naiskoorilaul võrdlemisi järsku tõusuteed üles rühib. Arvestades asjaolu, et meil naiskooride arv tublisti on kasvanud ja kirjastatud teosed tunduvalt levinenud, on siin ja sääl juba ka rohkesti kuulda naiskooride laulu, küll kontsertidel, aktustel, pidudel ja ballidel.

Tihti võime naiskoori laulu kuulda ka raadios, mis on meil selle koorilligi ettekan-

nete suurimaks levitajaks, mitte üksi raadiokontsertidel, vaid sageli ka heliplaatide kaudu, mida R. Ringhääling oma saatekava jaoks on valmistanud. Käesoleva aasta mai-kuus heliplaadistadi meie noort naiskoori laulu hääde tagajärgedega teiste kooriliikide kõrval esmakordselt ka turustamiseks. Sektsiooni juhatusel on kavatsus eeloleval hooajal kõik oma kirjastusel ilmunud laulud raadios ette kanda.

Kuna naiskoore juba võrdlemisi sagedasti kuulatakse ning nad oma tasemelt tublisti on tõusnud, ollakse nendega juba harjunud ja suhtumine on võtnud teissuguse ilme. Neid kuulatakse juba päris naudinguga, vaatamata varem etteoodud puudusile. Naiskooride Sektsiooni juhatus aga loodab, et sääraselt edasi rühkides naiskoor pea kõik eelseisvad raskused võidab, endast tublisti vanemaile kooriliikidele peagi järele jõuab ja nendega käsikäes edasi sammub meie laulukultuuri edendamisel ja arendamisel.

G. ERNESAKS

Naiskoorid töös ja tegevuses

Käesolev „Muusikalehe“ number on võimaldanud tavalisest rohkem ridu naiskooride küsimustele. Et lähemalt tutvuda naiskooride tööga, selleks korraldas lehe toimetuse ankeedi, mille tulemused lubavad asjast huvitatuile heita pilku meie noore sektsiooni liikmete töösse.

Avaldame allpool naiskoori nimetuse järele koorijuhi nime ja koori koosseisu (I sopr., II sopr., I alt ja II alt) ning puudutame mõne sõnaga koori mõõdunud tegevusaasta suuremaid üritusi kui ka tulevikukavatsusi.

Rakvere KNNÜ naiskoor.

(11+8+5+5) on esinenud Luise Heinmetza juhatusel 5 korda, millest tähtsam oli iseseisev kontsert Rakvere „Du Nordi“ saalis. Esineti veel Rakvere ja Kunda kirikutes. Hooaja joksul kanti ette 19 laulu. Kavatsusel on kontsertmatkad Võsule, Rutja ja hiljem Tallinna.

Salme Kann

on omanimelise naiskooriga (15—18 l.) astunud üles Kanepi kirikus vaimuliku kontserdiga. On esinetud veel teiselgi, kokku 13 lauluga. Kavas, nagu teistelgi kooridel, — taseme tõstmise häälekoolitamise teel.

Naiskodukaitse Harju Ringkonna naiskoor

(47+12+22+25) töötab Marta Polma juhatusel hoopis eritingimustel. Koor on maakonnas laiali 2—15-liikmelistes gruppides.

Kavatsusel eeloleval talvel kontsert Tallinnas.

Tallinna Naisklubi naiskoor

(6+6+5+4) Ida Kahu juhatusel esines Miina Härma 75 a. pidulikul kontserdil ja klubi muusikaõhtuil — kokku 14 lauluga. Kavatsusel osavõtt Tallinna ühendnaiskooride kontserdist.

Tartu Naislaulu Seltsi koor; ees keskel juhataja E. Võrk ja tenor R. Jõks

Tallinna Naislaulu Selts

(29+24+22+13) Gustav Ernesaksa juhatusel on üles astunud 15 korda ja esitanud 35 laulu. Esinetud on kahe kontserdiga — Tallinnas ja Kosel, 5 korda Riigi Ringhäälingus jne. Eeloleva hooaja kavva kuuluvad: traditsiooniline kontsert „Estonias“, kontserdid Riias, Narvas ja mujal kodumaal.

Pidevalt tahetakse ka edaspidi raadiokontserte jätkata, kusjuures peetakse silmas naiskooride sektsiooni poolt kirjastatud väljannete tutvustamist.

Naiskodukaitse Riidaja jaoskonna naiskoor

(3+4+3+5) on esinenud 5 korda 21 lauluga Voldemar Sarve juhatusel.

Naiskodukaitse Narva jsk. naiskoor

(15+9+8+4) Salme Välbe juhatusel esines paljudel Kaitseliidu üritustel 19 lauluga. Kavvas esiseisev kontsert ja esinemised Kaitseliidu tähtpäevil.

Naiskodukaitse Viljandi linna jsk. naiskoor

(15+10+7+8) on esinenud 17 korda (25 lauluga) Joosep Saare juhatusel Viljandi linnas. Kavvasusel esiseisev kontsert, kontsert-jumalateenistus ja muud.

„Võruhõimu“ naiskoor.

(16+13+8+6) Paul Elken'i juhatusel esines 3 korda ligi 20 lauluga. Edaspidi tahetakse enam rõhku panna häälesäädele kohapäälsete võimaluste piires.

Sõmera Perenaiste Selts „Kungla“

(9+5+7+3) Heleene Taremaa juhatusel on esinenud 7 korda 15 lauluga.

Eesti Naisliidu Naiskoor

(15+13+8+9) Ida Kahu juhatusel on esinenud 3 korda. Esitati 14 laulu. Eeloleval

ENN VÕRK,
Tartu Naislaulu Seltsi koorijuhht

„Võruhõimu“ naiskoor „Kandle“ saalis M. Härmat austamas

hoajal on ette nähtud osavõtt Tallinna Naiskooride kontserdist ja Naisliidu üritust.

Naiskodukaitse Tallinna Ringkonna naiskoor

(28+8+4+7) Olga Mikk-Krulli juhatusel on esinenud 7 korda (20 lauluga). Tähtsama ülesastumisena võiks nimetada laulmist Riigi Ringhäälingus.

Rannu maanaisteseltsi „Laine“ naiskoor

(6+4+3+4) Aliide Lodi juhatusel on esinenud 5 korda kohapäälsetel ja ümberkaudsetel pidudel kui ka aktustel 14 lauluga.

Naiskodukaitse Haapsalu jaoskonna naiskoor

(10+5+5+5) Athene Võsu juhatusel on esinenud üle 10 korra 18 lauluga mitmesugustel aktustel ja koosviibimistel, samuti kirikus ja ühe oratooriumi ettekandel koos meeskooriga.

Vaivara Naisühingu naiskoor

(8+6+5+5) Mare Kõrboja juhatusel on esinenud 4 korda, kandes ette 17 laulu. Kavast ülesastumised iseseisvate kontsertidega.

Tartu Naislaulu Selts,

(19+22+16+13) juh. Enn Võrk. Esinetud 19 lauluga 10 korda, millest tähtsamad kontsertball „Vanemuise“ teatris, kontsert Ülikooli kirikus, 3 kontsertmatka (Võru, Rakvere, Põlva). Kavastusel kontsertball, vaimulik kontsert ja rida kontsertmatku.

Naiskodukaitse Uulu jsk. naiskoor

(7+4+5+4) Jaan Tari juhatusel on esinenud 2 korda. Kavast esinemisi ka väljaspool kodukohta.

*

Tublilt on esinenud ka Tartu 2. gümnaasiumi õpilaskoor (40+23+19+24) ja Rakvere Zech'i tütarl. gümnaasiumi õpilaskoor (30+17+17+11). Esimene neist Paul Konsapi juhatusel on laulnud 10 pala 6—7 aktusel, teine Luise Heinmetza juhatusel on tegutsenud samade arvude piires.

Kooride koosseisud

Naiskooride koosseisud näivad olevat võrreldemisi tasakaalustatud. Peagu igas kooris on aga liigne ülekaal I sopranil ja paisatab nagu võiks alte rohkem olla. Tuleks muidugi hoiduda üksikute rühmade paisutamise eest. Tavalisest sünnib see ikka I sopraniga, kuna kõik lauljad sinna kipuvad. Ega meil siiski nii väga palju häid I soprane pole, kes kõrget la-d (la²) küllaldase vabadusega suudaksid rakendada. Vahel paisatab, et alahinnatakse kuidagi II soprani rühmas laulmist. Põhjus seisab muidugi selles, et I soprani viis kiiremini meele jääb ja II sopr. partii naiskooris on üks raskemaid. Nii nõuab koguni olukord, et iga selle rühma laulja peab vähemalt hää olema. Puhatale kuulmisele peab lisanema muidugi soprani häälevärv ja küllaldane kõrgus (fa²,

Naiskodukaitse Haapsalu jsk. naiskoor; juhataja A. Võsu

sol²). Jääks soovida, et naiskoorid leiaksid rühmade vahelise tasakaalu. Kui alte vahest liiga vähe on, võiks isegi asuda ainult kolmehäälsete laulude õppimisele. Tihti aga väiksem altide arv katab arvulise piiratuse oma tublidusega.

Repertuaar

Naiskoorige repertuaari vaadeldes ilmneb väga rõõmustav pilt. Peagu kõik naiskoorid õpivad vaid eesti autorite laule ja on nii oma ümbruses tugevaks lülks eesti laulukultuuri arendamisel. Kooride hoogne tegevus ilmnes möödunud talvel ka sellest, et hooaja keskel tuli juure trükkida pooled Naiskoorige Sektsiooni väljaanded. Omajagu aitas kaasa see uudne võte, et koorijuhtidele igaühele saadeti sektsiooni poolt ilmunud laulu eksemplar koju kätte. Et see on leidnud sooja poolehoidu koorijuhtidelt ja häid tulemusi näidanud kirjastusosal, siis kavatsetakse nootide kättesaatmist korraldada ka edaspidi. Tuleb muidugi loota seda, et naiskoorid püüavad muretseda kõik sektsiooni poolt ilmunud laulud. Sellest on ehk täiel määral uute laulude kirjastamine — oodatakse ju alati põnevusega uusi! Edaspi-

diseid soove püüab sektsioon võimaluste pii-rides lahendada. Nii selgus ankeedi kaudu tarvidus klaverisaatega laulude järele. Soovitakse laule, kus esineksid soolopartiid. Samuti tundub puudus olevat ka lihtsamatest 3—4-häälsetest lauludest. Tahavad ka tütarlastekoorig ja algajad koorid vanematele järele jõuda. Samuti nõutakse vaimulikke laule mitmeteks puhkudeks, kuid selle küsimuse lahendamise peame jätma küll Kirikumuusika Sekretariaadi hooleks, et sektsioonile summasid hoida ilmaliku repertuaari väljaandmiseks, mis ju arvuliselt veel kooride nõudmisi ei kata. Nii selgus ankeediski küsimisest, milliseid laule vajab koor, et lihtsalt „uusi laule“.

Teatud värskust on toonud meie repertuaari Naiskoorige Sektsiooni poolt korraldatud võistlus, kus mäletavasti auhinnati 4 laulu. Kolm neist on trükkis ilmunud. Lähemaks iseloomustamiseks võiks ütelda, et esimene nendest, G. Ernesaksa „Laululind“ on lüürilise sisuga, meloodiline ja mitte väga raske. M. Saare „Sünnimaa laul“ on tubliks lisaks meie isamaalisele repertuaarile, kuna sama autori „Oktoober“ (käsitirjas) nõuab kooridelt juba suuremaid võimeid ja hääd ettekande kultuuri. M. Saare „Käabus-te laul“ osutubki lauluks, millel on ka klaverisaade E. L. Liidus. Pääle nimetatud

laulude esines võistlusel terve rida kirjastamist väärivaid palasid. Jääks vaid soovida, et leiduks summasid nende kirjastamiseks. Vahest lahendab kirjastamise küsimust sektiiooni poolt kavatsetav kontsert, mida tahtakse korraldada detsembri alul Tallinnas, kõigi Tallinna naiskooride osavõtul.

Koorid matkale!

Kontsertmatkad sisaldavad palju häid külgigi. Nendel tutvunetakse teiste kooridega, teiste oludega. Lauljad omavahel tutvunevad matkal üksteisega rohkem kui paari talve jooksul kõrvalt lauldes. Sõprus süveneb. Hästi õnnestunud kontsertmatk on koorikitt. Teisest küljest õpitakse tundma kodumaad. Kasvab solidaarsus, ühistunne jne. Kohapäälne koor tutvuneb uute lauludega. Samuti on väga huvitav ka tuttavate laulude kuulamisel, kuidas just teine koor seda tõlgitseb. Vastastikuseid kontsertmatku ja küllasoitmisi tuleb aina tervitada.

Et aidata naiskooridele üksteisega sidemeid luua, selleks pööras „Muusikaleht“ küsimisega kooride poole, kes nendest on võimeline oma pääle võtma külaskäigule tuleva naiskoori kontserdi ettevalmistustööd. Paljud on sellel suhtes vastusi saanud. Arvame, et kõige otstarbekam on „Muusikalehel“ siin vahendajana osa täita sellega, et avaldab nimetatud kooride aadressid (koori suuruse kohta vaata andmeid „Naiskoorid töös ja tegevuses“). Kõik muu jääks kooride eneste teha. Koorid matkale!

Koorid, kes on võimelised esinema külaskontsertidega:

Eesti Naisliidu Naiskoor, Tallinn, Kunstihoone. Naiskodukaitse Haapsalu jsk. naiskoor, Haapsalu, Wiedemanni 2. NKK Harju Ringkonna naiskoor, Harju Maleva staap. NKK Tallinna Ringkonna naiskoor, Tallinn, Kaarli 8. NKK Uulu jaosk. naiskoor, Uulu as. postitalu, Pärnu kaudu. NKK Viljandi linna jsk. naisk., Kaitseleidu Sakala Maleva staap, Viljandi. Rakvere KNNÜ naiskoor, Rakvere, Pikk 37—4. Salme Kanni naiskoor, Tartu, Tiigi 25—2. Tallinna Naislaulu Selts, Tallinn, Toom-Kuninga 30—4. Tartu Naislaulu Selts, Tartu Sõbra 16—1. Vaivara Naisühingu naisk., Sillamäe pk. „Võruhõimu“ naisk., Võru, Tartu tn. 18.

Koorid, kes on võimelised teostama külaskontserdi eeltöid:

Naiskodukaitse Haapsalu jsk. naiskoor, aadress ülal. NKK Riidaja jsk. naiskoor, Riidaja pag. NKK Uulu jsk. naisk., aadress

A. VÕSU,
Naiskodukaitse Haapsalu jsk. koorijuht

ülal. NKK Viljandi jsk. naisk., aadress ülal. Rakvere KNNÜ naiskoor, aadress ülal. Sõmera Perenaiste Selts „Kungla“ naisk., Sõmera postiagent. Tallinna Naislaulu Selts, aadress ülal. Tartu Naislaulu Selts, aadress ülal. Vaivara Naisühingu naisk., aadress ülal. „Võruhõimu“ naisk., aadress ülal.

I. KAHU,
Naisliidu ja Tall. Naisklubi koorijuht

Ludmilla Hellat-Lemba juubelid

Foto Uustalu

*Koosviibimine
L. Hellat-Lemba
juubeli puhul;
juubilar vasakult
teine*

Tänavu suvel sai 60 aastat vanaks tuntud lauljanna ja muusikapedagoog Ludmilla Hellat-Lemba. Samuti täitus tal ka 35 aastat tegevust helikunstile kutsetöö alal. Neid juubeleid koos pühitseti hiljuti piduliku kontserdiga „Estonias“, millele järgnes kunstnikule austust ja sõprust väljendav koosviibimine.

L. Hellat-Lemba on meie lauljate vanema põlvkonna hulgas silmapaistev kuju. Ta on 35 aasta jooksul tegutsenud nähtava solistina kontsertidel, oratooriumi alal ja ooperites, täites viimaste puhul ka lavastaja ülesandeid. Tema tegevus on päämiselt arenenud kodumaal, kuid kandunud puhuti üle raja väljapoolegi. L. Hellat-Lemba pedagoogilise kutsetöö viligi on võrsunud suure ulatuses siin meie juures. Üle kümne aasta Tallinna konservatooriumis kestnud töö tulemusi esindavad temalt 25 stuudiumi lõpetanud kasvandikku.

L. Hellat-Lemba on võrsunud perekonnast, kus muusika omas õigusi ja ülesandeid. Ta sündis 9. augustil 1879. aastal Tallinnas. Isa Gustav oli klaverihäälestaja ning -mängija, ema Marie — sünd. Mullas — aga on eriti mõjutanud tütre kaldumist lauljanna elukutsele. Kunstiõhulises perekonnas harrastasid muusikat ka vennad Theodor ja Artur, praegused lugupeetavad professorid.

Laulu alal muusikalise erihariduse omandamiseks astus L. Lemba 1897. aastal Peterburgi konservatooriumi prof. Ferni-Giraldoni lauluklassi ja töötas rea aastaid edasi S. Grening-Wilde juures. Selle õppeasutise ta lõpetas 1904. a. vabakunstniku diplomiga. Hiljem ta täiendas end Itaalias mitmete õppejõudude juhatusel (N. Bonal, E. Corsi — Milaanos).

Itaalias avanes L. Lembal võimalus esineda mitmes linnas osadega ooperites nagu: „Talupoja au“, „David“, „Paiatsid“, „Gioconda“, „Walküürid“ ja „Mefistofeles“.

Itaaliast pöördus kunstnik kodumaale, kus ta 1907. aastal abiellus insener G. Hellat'iga. Järgnevalt ta töötas pedagoogina kaks aastat Peterburgi muusikakoolis prof. Borofka juhatusel ja edasi kuni Maailmasõja alguseni Riias end. Gižicky muusikakoolis. Õppe-tegevuse kõrval arenes rööbiti ka esinemine lauljana mitmesugustes ülesannetes.

Okupatsiooniajal L. Hellat-Lemba korraldas koos A. Arderiga kontsertmatka läbi kodumaa. Edasi ta sõlmis 1919/20 hooajaks lepingu „Estonia“ teatriga, andis 1922. a. eesti helitööde kontserdi Berliinis ning esines samal ja järgneval a. jällegi Itaalias ooperiosadega („Trubaduur“, „Gioconda“, „Carmen“). Vahepeäl ta astus üles kontserdiga kodumaal ja oli külalisena kaastegev „Estonia“ ooperis („Carmen“, „Aida“).

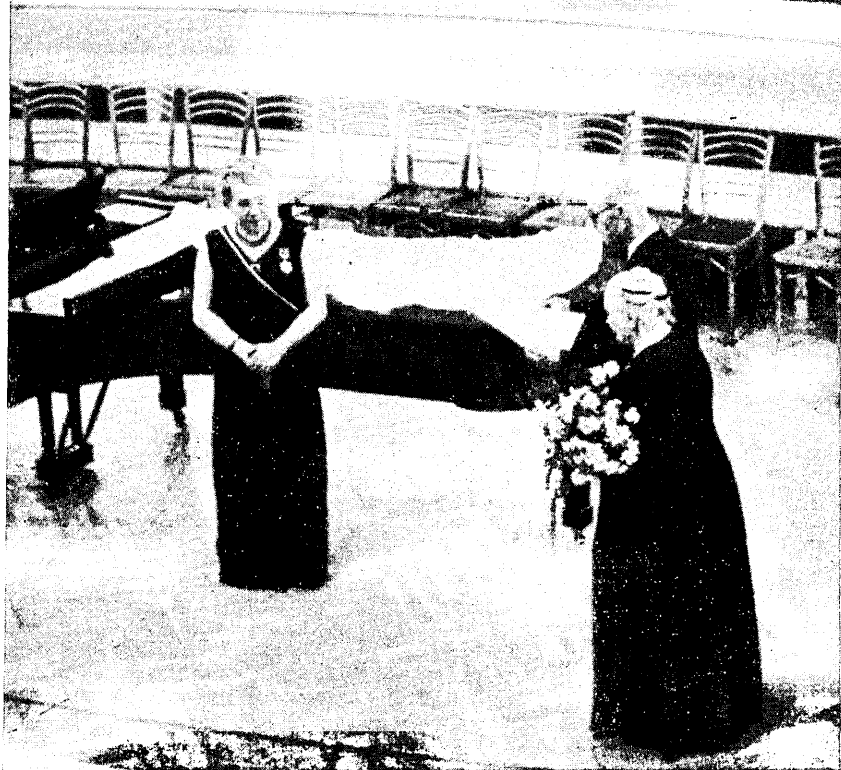
Nendest aegadest alates on L. Hellat-Lemba siin esinenud nii kontsertidel, ooperilaval kui oratooriumis. Viimaselt alalt tuleks nimetada A. Kapi „Hiiobit“, millega käidi ka Soomes. Nende avaldamiste kõrval juubilar tegutses Tallinnas eraviisiliselt lauluõpetajana, andes oma kasvandikega kontserte ja ooperietendusi isiklikul osavõtul.

Alates 1928. aastast on L. Hellat-Lemba Tallinna konservatooriumi lauluõpetajaks ning jõudnud käesolevaga professori astmeni. Tema pedagoogilisest tegevusest annavad tunnistust rida edukaid kasvandikke.

Juubilari kunstiline repertuaar on võrdlemisi õige suur: umbes 80 ooperiosa, üle 30 oratooriumi ning hulk kontsertpalasisid mitmesuguste rahvuste muusikast.

Juubilari teenete lähemaks hindamiseks kaugeitki ei piisa kokkuvõtlikust elulooliste

Foto Uustalu

L. Hellat
Lemba
juubeli-
tervitusi
vastu
võtmata;
lilledega
M. Härma

andmete märkimisest. Iga ajajärk on suur elamuste rida ning iga üksik moment sellest seisab ühenduses reageerimistega. Nende läbielatud sündmuste kajastusi meie võisime tunda juubilari auõhtul, kus tervituste kaudu rullus lahti osa möödunud aja ning tänapäeva toimingutest.

L. Hellat-Lemba lauljana on oma suure ülesande sooritanud. Kasvatustlikul alal aga jätkub tegevus täie pinevusega, kusjuures rikkalikud kogemused leiavad nende viljakat rakendamist. Selle töö edukat jätkumist soovime juubilarile ja ühtlasi ka endile.

Ed. Visnapuu

Ida Loo-Talvari lavajuubel

Hiljuti pühitses I. Loo-Talvari oma lavajuubelit 20 aastat kestnud ooperiartisti tegevuse puhul.

On huvitav tähele panna, et mõnikord aeg lendab kiiremini kui me seda ise tunneme. Elavas tegevuses kaovad märkamatult käest päevad, nädalad ja aastad. Nii on lugu ka I. Loo-Talvariga. Ta on juba kaks aastakümnet alatasa esinenud meie ees, kuid kunst oma ilu mõjuga on teinud aja palju lühemaks.

Alles siis, kui arvudes hakkame määrama I. Loo-Talvari poolt juba täidetud ülesandeid, saame pildi rohkest kohustuste hulgast ja ühtlasi ka teeneterikkast ajast. Ta on meie ooperilaval muutunud nii vajaliseks, et aina järjest kasutame ja naudime tema esinemisi. I. Loo-Talvari repertuaaris teoste arv kasvab kiiruga ning on tõusnud ligemale kolmekümneni. Viimaseks ooperiks, millega lauljanna tähistas ka oma juubelit, oli „Turandot“ nimiosaga.

I. LOO-TALVARI
oop. „Turandoti“ nimiosas

I. Loo-Talvari lavaline tegevus on arenenud läbi pingutuste ja pinevuste. Ta pole esile nihkunud mitte solisti eriülesannetes, vaid tõusnud koori hulgast. Nii tuligi vahel võidelda ja töötada kahekordse jõuga, et tungida edasi kaugema sihi poole. Õieti pääses I. Loo-Talvari ooperiartistina vabamale lennule „Vikerlaste“ lavastamise pu-

hul, mis toimus 1928. aastal. Seega siis on möödunud natuke üle poole lavategevusest tänuilikumate võimaluste juures.

Käesolevani I. Loo-Talvari on end üles töötanud silmapaistvate võimetega lauljaks. Looduse poolest ta omab rikkaliku häälematerjali, mida ta ka valitseb suure kunstilise oskusega. Eriti tähelepandavaks osutub asjaolu, et see materjal on allutatud kõrgele koloratuurtehnikale. Sellel alal ta püsib silmapaistval tasemel nii kodumaises ringis kui ka rahvusvahelistes mõõtudes. Tema hääli on arenguga värvilt järjest muutunud soojemaks ja ettekanne sisult sügavamaks.

I. Loo-Talvari kunsti peamine tähtsus seisab ooperis. Siia on koondunud tegevuse keskpunkt. Tema laululist annet ja vokaalseid võimeid oleme saanud imetleda paljude osade esitamise puhul. See kõik seisab meie ooperipublikule niivõrd lähedal, et oleks praegu asjatu üksikute teoste ja nende osade loetlemine.

Lavalise tegevuse kõrval on I. Loo-Talvari leidnud mahti ja võimalusi veel esinemisteks teisteski ülesannetes. Teda oleme üsna sagedasti kuulnud laulmas kontsertnumbreid ja astumas üles ka osadega oratooriumis. Nii siin kui sääl tema kunst on seisnud kõrgeväärtuslikul tasemel ning mõjunud edasiviivalt meie tõlgitseva muusika elule.

Eraldi kriipsutame alla I. Loo-Talvari teeneid eesti omaloomingu propageerimises. Tema on üks nendest, kelle repertuaarist leiame rohkemal määral algupäras toodangut ja kes selle ala sisulist käsitlemist suudab arendada usaldatava ilmekusega.

Kuna I. Loo-Talvari laulukunstiline tegevus liigub tema võimete haripunkti piirkonnas, siis tal on meile veel palju pakkuda suurt ning elustavat. Lootuses tema tulevase kestva edu sisse soovime juubilarile jätkuvat õnne kõrgete ülesannete teostamisel.

Ed. Visnapuu.

Armas Järnefelt 70-aastane

70-aastaseks sai k. a. 14. aug. rootsi kuninglik õuekapelmeister helilooja Armas Järnefelt. Ta sündis 14. aug. 1869 Viiburis, kus tema isa, kindral Aleksander Järnefelt, oli tollal kuberneriks. Järnefelt'ide perekond on annud Soomele kolm suurt kunstnikku: kirjaniku Arvid J., maalikunstniku Eero J. ja praeguse juubilar, muusiku Armas J.

Lõpetanud 1887 Kuopio lütseumi ja astunud Helsingi ülikooli, alustas Armas Järnefelt samal ajal ka muusikaõpinguid Helsingi muusikakoolis Martin Wegelius'e juhatusel. Pärast kursuse lõpetamist jatkas ta oma õpinguid Berliinis Alb. Becker'i ja Pariisis J. Massenet' juures. A. 1896 asus ta kapelmistriks Magdeburgi ooperisse ning aasta hiljem samasugusesse ametisse Düsseldorfis

linnateatrisse. Kuid juba aasta pärast kutsuti ta kodumaale, Viiburi orkestri juhiks, millisel kohal ta püsis 1898—1903. a. Järgnevalt 1904. a. juhatas ta Suomen Kansallisteatteris koos Maikki Järnefelt'iga toime pandud Wagneri lavateoseid, mis andsid suure tõuke noorele ooperiharrastusele Soomes. Talve 1905—06 veetis J. kapelmeistrina Stokholmi ooperis. Järgmise aasta juhatas ta Helsingi Muusikakooli ja 1907. valiti ta määraliseks kapelmeistriks Stokholmi kuningliku ooperi juure, kus ta oli teenistuses veerandsada aastat. 1911. a. annetati talle „õuekapelmeistri“ ja 1923 „esimese õuekapelmeistri“ tiitlid. 1908. a. on ta Rootsi Muusikaakadeemia liige. Aastal 1932 kinnitati ta jälle Soome Ooperi teenistusse, kust ta aga juba 1936. a. lahkus, siirdudes uuesti Stokholmi.

Kuigi Järnefelt on suure osa oma elutööst sooritanud võõrsil, on tal siiski kogu aeg olnud tihedaid kokkupuuteid kodumaa, Soome, kunstieluga.

Juubilari kunstiline tegevus on kahe-ugune. — nimelt heliloojana ja kapelmeistrina. Eelmise osa sooritus langeb peagu tervelt soome muusikaelu kasuks. Kapelmeistrina oli J. erialana ooperi juhatamine, ja kui Rootsi teater tegi talle pakkumise vastu võtta riigi esimese muusiku koht, ei suutnud tollal Soome anda talle tema talendile ja arenemisastmele vastavat tegevust. Rootsi kunsti suhtes on tal väga suuri teenid. Ta on mitte ainult tõstnud Rootsi

ooperi kõrgele tasemele, vaid esinenud ka väga suurel määral Rootsi muusika esitajana välismail. Soome muusika dirigeerijana mäletan teda isiklikult umb. 1912. a. külalisena Pavlovski kontsertsaalis Peeterburgi lähedal, kus tal oli siis muu hulgas juhatada ka Sibeliuse „Tuonelan joutsen“.

Kapelmeistrina kujutab A. J. seda uue aja tüüpi, kelles täielikult ühinevad helindi konstruktiooni üle valitsemine ja kõrge arusaamine helikunsti tähtsusest. Juhatajana on ta taidur ja äärmiselt kõrge intellektiga isiksus. Kuigi ta omaks kõik eeldused välise efekti saavutamiseks, on ta siiski alati alahinnanud tühise mõju otsimist ja hetkelise moekarje soosinguid. Filosoofiline joon on vajutanud pitseri selle haritud juhi tegevusele, mille aluseks on puhtaistinguline ilunauding ja see lüüriline tunne.

Heliloojana on A. J-l olnud väärtuslik koht soome muusikas. Tema vormitäiuslikud, meloodilised ja kõlavad orkestri- ning vokaalteosed säiluvad täisväärtuslike näiteina rahvuslikust romantikast, mis juba enne 1900. Soome helikunsti puhkes õitsengule. Tema õrnatundelised laulud on saavutanud üldise poolehoidu ja orkestrihelindeid mängitakse veelgi väga palju. Tema tähtsamaist teoseist mainime järgmised: sümfoonia poem „Korsholm“, „Prelüüd“ ja „Berceuse“ orkestrile, „Lüüriline süit“, avamänge, lavamuusikat, kantaate, koorija soololaule, klaveripalasad jne.

Evert Mesiäinen.

Baltiriikide muusikakonverents

Koos Baltiriikide sõpruseltside kongressiga Kaunases toimus ka vastav muusikakonverents. Mõte konverentsi kokkukutsumiseks oli algatatud Leedu Muusikute Seltsi poolt. Konverents pidi kõigepäält olema pedagoogiline, kuid arutusele pidid tulema ka teised muusikaga seoses olevad küsimused.

Leedu Muusikute Seltsi initsiatiiv leidis erilisel suure poolehoidu Eestis, kust saabus 15-liikmeline ekskursioon: Tallinna konservatooriumi direktor prof. J. Aavik, tuntud helilooja R. Päts ja palju teisi muusikategelasi. Neist suurim osa on ühel või teisel viisil seotud pedagoogilise tööga. Lätlased selle konverentsi pedagoogilisest tööst peaaegu osa ei võtnud. Neist saabusid ainult Riia Radiofoni or-

kestrijuht J. Mediniš ja kaks ooperisolisti, võttes osa konverentsi puhul korraldatud kontsertidest.

Leedu Muusikute Seltsi juhatus võimaldas näidata külalistele ka leedu koolide tööd. Kaunase „Aušros“ koolis õpetaja J. Švedas viis läbi õppetunni; samasugune õppetund kooli koori kaasatagemisel viidi läbi ka VI gümnaasiumis, Jankauskas'e juhatusel.

Eriti huvitas konverentsist osavõtjaid prof. J. Aaviku referaat eesti laulupidude organisatsioonist; referaat kutsus esile elava mõttevahetuse. Sama elavalt arenesid läbirääkimised kultuurifondi ja nootide trükkimise üle. Järgmine Baltiriikide muusikakonverents on otsustatud kokku kutsuda järgmisel aastal Tallinnas.

Naiskodukaitse Viljandi linna jsk. naiskoor; juhataja J. Saar

Koos konverentsiga oli korraldatud mitu kontserti. Vytauto Didžiojo Muuseumi saalis anti Riigi Radiofoni poolt ühine „kolme rahva“ kontsert. Kolm juhti — eestlane J. Aavik, lätlane J. Mediniš ja leedulane B. Dvarionas — viisid läbi oma rahva muusika osa. Seesugune kontsert on väga tervitatud nähe. Oli kahju, et V. D. Muuseumi saal ei sobi hästi sümfoniilisele muusikale liiga tugeva resonantsi tõttu, millist külge võiks aga tulevikus parandada. Muidu kontsert möödus muljerikkalt ja meeleoluga.

Kontserdikava eesti osas prof. J. Aaviku juhatusel kuulsime A. Lemba efektse „Piduliku avamängu“. Edasi järgnes värviküllane ning mitmekesiselt ja huvitavalt instrumenteeritud J. Aaviku „Süit eesti rahvaviisidest“ — rida meeldivaid, üks-teisele järgnevaid eesti rahvameloodiate säilfoteoni. Lõpuks tulid hääd ja muljeterikkad A. Kapi „Variatsioonid eesti rahvaviisidel“.

Läti muusika osa viis läbi prof. J. Mediniš. Kuulsime kolme tema oma orkestriteost. Mediniš'i muusikat iseloomustab suurepärase, värviküllane instrumentat-

sioon ja poeetilised meloodiad, milledes on ka rahva päritoluga elemente. Oli mängitud „Kurzeme“ (üks osa kolmandast orkestrisüidist); järgnes meeleolurikas, huvitav orkestriline pilt „Kiriku juures“ ja lõpuks — kaks tantsu J. Mediniš'i balletist „Armastuse võit“.

Leedu muusika osas B. Dvarionas'e juhatusel kuulsime Vl. Jakubenas'e „Prellüüdi“; teisena anti J. Gruodis'e „Sümfonia proloog“.

Laupäeval oli Riigiteatris Kaunase gümnaasiumikooride laulukontsert. Koore juhataksid Čeičys, Jankauskas ja J. Banaitis. Pääle selle esinesid külalissolistid. Eestlastest esinesid J. Simon, kellel on sulav, meeldiva tämbriga mezzo-sopran, sügava, kontra-aldi madala registriga. Ta kandis ette õige kultuuriselt eesti kompositsioone ja rahvalaule. Eestlane S. Podekrat kõlava bass-baritoniga laulis paar pala. Lätlastest esinesid ooperisolistid sopran E. Travina ja tenor T. Matis. Nad kandisid ette väga ilusasti läti kompositsioone ja rahvalaule. Kõigil solistidel oli suur edu. Needsamad solistid esinesid ka kongressi lõpetamisel. Kontserte mitme-

kesistas ka kõrgesse klassi kuuluva Politseiorkestri esinemine, juhatas Jonušas.

Külalised-muusikud võrrustasid ka Čiurlionis'e galleeriid. Kahjuks ettenähtud mütolooogia-arhiivi külastamine ja vanade laulude plaatide demonstreerimine jäid ajapuuduse tõttu ära. Muidu selle huvitava koguga peaks tutvustama kõiki Leedut külastavaid muusikuid.

Muusikonverentsi tagajärjed olid õige tulemusrikkad. See aitas süvendada sõprussideid kolme naaberriigi vahel. Väga kasulik on selles mõttes muusikute isiklik

kokkupuutumine. Tulevikus ainult tahaks rohkem sihikindlust programmi koostamisel ja muidugi suuremat muusikute osavõttu kõigist kolmest riigist. Muidu külalisi võeti vastu väga lahkesti. Nende eest kandsid hoolt Muusikute Selts, juhatuse esimehe N. Martinonis'ega eesotsas. Tallinna konservatooriumi direktor prof. J. Aavik koos teiste muusikutega külastas Kaunase konservatooriumi ja selle direktorit prof. K. V. Banaitis't. Prof. J. Aavikut huvitas meie konservatooriumi tegevus ning saavutised.

„Lietuvos Aidas.“

Ooper ja kontserdid

Ooperihooaeg avati tänavu „Estonias“ Puccini teose „Turandotiga“, mis on siin ka varemini lavastatud. See ooper on Puccini'lt viimane ning jäi lõpetamata, millise ülesande sooritas tema õpilane F. Alfano.

Meister ise on teostanud oma töö loomingu pingega ja lavakunstiliste kogemustega. Tema muusika haarav jõud ning värvirikkus valitsevad siingi täie õigusega. Ooperile lisade kirjutamisel on valvsasti jälgitud meistri eeskujusid ja leitud ülesandele sobiv lahendus.

Ooper on loodud idamaisel muinasjutu ainel, mis esitab üht kalgi südamega printsessi, kes viimaks ärkab armastuse tunnete. Komponist annab ka muusikas idamaist, kuid teeb seda euroopaliste arusaamadega kohaselt. Paiguti näib, nagu tõuseks helliline osa oma vitaalsusega üle sõnalisest poolest.

Lavastus E. Uulilt oli tehtud hää ooperliku joonega. Liikumist kasutati korras- tatud väljenduslikkusega, mis eriti nähtavalt masside juures andis mõjuvaid tulemusi. Ettekanne V. Nerepi juhatusel arenes voolavalt, hoogsusega ja küllalt täpsustatud kujul. Mis puutub kooride ossa, siis selle nõudlikkused täideti eduga.

„Turandoti“ nimiosas esietendusel oli Ida Loo-Talvari, kes laululised ülesanded täitis temale omaste silmapaistvate kunstiliste võimetegega. Samuti edukaks laululiseks esinejaks teisel etendusel oli O. Tiedeberg. Mis puutub lavalisse külge, siis mõlemad toimeisid vilunud arstistidena, kumbki oma tüüüpäraste erivarjunditega. Teise päätegelasena — Calafina — astusid üles järjekorras M. Taras ja P. Hallap. Esimene nendest mõjus rohkem oma kuju-

ka lauluga, teine lavalise küljega. Hää kolmiku moodustasid J. Villard, A. Viisimaa ja K. Ots (Ping-Pang-Pong), pakkudes kõigiti nauditavat esinemist nii vokaalse kui lavalise külje poolest. Kaaluva orjatarit osa andis L. Aadre hää vastutavusega. Meeldivalt esines Timuri lühirollis O. Rukas. Laululisi osi täitsid veel T. Puks ja J. Johanson.

*

Septembrikuu teisel pooltel anti ka hooaja esimene sümfooniakontsert teenelise dirigendi prof. R. Kulli juhatusel. Kava niminumbriks oli valitud Liszt'i „Faust-sümfoonia“, mis oma kolmes osas iseloomustab Goethe samanimelise draama päätegelasi — Fausti, Margaretet ja Mefistot. See teos kuulub küll komponisti esinduslikumate teoste hulka, kuid on mõninga määran väljavenitatud. Ettekanne arenes tehnilisel võrdlemisi ladusasti ja saavutas ka sisulisi tulemusi, kuid terviku kogumuljes jäi mõndagi puudu erksusest. J. Aaviku sümfooniline poeem „Püha hiis“ leidis kaunis hää tõlgitsemise ja tõsis soodsalt mõjule. Mozart'i D-duur viiulikontserdi kandis ette V. Alumäe, kes puhta tehnika kõrval täitis ülesande ka sisuliselt hääd tulemustega. Orkester saatjana toimis sobivalt.

Ludmilla Hellat-Lemba 60 a. sünnipäeva ja 35 aastat kestnud muusikalise tegevuse tähistamiseks korraldati „Estonias“ pidulik juubelikontsert. Pärast sissejuhata- vaid sõnu prof. J. Aavikult juubilar ise esines rea paladega, mis leidsid kujukat sisulist tõlgitsemist. Samuti ta laulis ka kava lõpus mitu numbrit ja andis lisapalasisid. Öhtu täitmisest võtsid osa tema endised kas-

Vaivara Naisühingu naiskoor; juhataja M. Kõrboja

Stuudio vanuse põhimäära studentidele üles ei säe. Töö mehhaniseerimisest hoidumiseks kavatsetakse studentide arvulises ulatuses vastu võtta mitte üle 30 isiku.

Töö on esialgu ette nähtud kaheaastase kursuseks. Kui aga stuudio leiab, et lõpetajad pole veel küllaldaselt valmis ülesäetud nõuete jaoks, võib kursus vastavalt pikeneda.

Iga õppeaasta lõpus korraldatakse näi-

teõhtu, viimasel õppeaastal võib neid olla kaks. Avalike ettekannete puhul võtab osa Tallinna Rahvaülikooli Seltsi segakoos.

Studentide registreerimine on edenenud jõudsasti. Kui algul ehk võis karta meeslauljate vähesust, siis on see osa nüüd esindatud võrdlemisi tugevasti, eriti aga tenorite rühm.

Kuna nimetatud algatus meie oludes osutub väga tervitatavaks, siis tohib sellele loota täit edu.

Nootide kirjastamise küsimusi Lauljate Liidus

Kooride ja orkestrite varustamine vajalike repertuaariga ja õppekirjandusega, — see on olnud Lauljate Liidu põhilisemaid ülesandeid tema tegevuse algusest saadik. Kui meie vaatleme olukorda, mis meil koorilaulu alal valitses enne Lauljate Liidu loomist ja võrdleme seda praeguse olukorraga, siis on meile selge, et L. Liidu teened siin on tõepoolest tunnustusväärased.

Kaheksateistkümmend aastat kestnud tegevuse vältel on Lauljate Liit kirjastanud umbes 400 algupärast helindit ja on kulutanud selleks ligemale 57.000.— krooni. Sellest summast on läinud umbes 30.000.— krooni heliloojaile autorihonorarideks. See-ga Lauljate Liit pole üksi rahuldanud laulukooride ja orkestrite vajadusi repertuaari suhtes, vaid on õige tunduvalt kaasa

Rakvere KNNÜ naiskoor; juhataja L. Heinmets

aidanud ka algupärase heliloomingu arendamiseks.

Mis aga puutub selle kirjastustegevuse tuludesse, siis on siin kogu aeg olnud tege- mist puudujääkidega. Viimase selgituseks olgu toodud lihtne näide: „Rahvakoore“ iga ande trükkimine läheb keskmiselt maksma 120.— krooni, seega maksab eksemplar omale 1000-eksemplarilise tiraaži juures 12 senti, — sama eksemplar aga müüakse kooridele välja à 7 senti. Olgu märgitud, et selliseid „Rahvakoore“ andeid on seni trükitud 58, lisaks sellele 58 annet „Eesti Meeslaulu“, 10 annet „Eesti Laulu“, 20 annet „Eesti Naiskoore“ j. m. Nii juba otsene kalkulatsioon on koostatud selliselt, et ka nootide lõpliku läbimüügi puhul puudujääk osutub paratamatuks. Sellele lisaks aga olgu veel märgitud, et mitte kõik anded ei leia ühtlast levikut, vaid paljudki neist jäävad lühemaks või pikemaks ajaks lattu seisma.

Iima arvsid märkimata on selge, et Lauljate Liit oma kirjastustegevust senisel kujul on suutnud arendada vaid tänu toetustele.

Kuna Lauljate Liidu toetusi on viimasel ajal tunduvalt vähendatud, sunnib majanduslik olukord teostama kokkuvõidu või ümberkorraldamist. Meie ei tea veel, milliseks edaspidi kujuneb L. Liidu seisukord, — kindel on aga see, et peame val-

mis olema veelgi suuremaiks pingutusiks. See sunnib ka Lauljate Liitu tõsiselt kaaluma oma seniseid suundi ja tõekspidamisi kirjastustegevuse alal.

Lauljate Liidu siht on olnud tasuta autoritele võimalikult korrektset honorari, teisest küljest aga teha noodid lauljatele ja mängijatele odava hinnaga võimalikult kättesaadavaiks. Neid seisukohti tuleb võtta nüüd revideerimisele. Kui meie ei taha, et meie kirjastus jääks sootumaks seisma, siis peame mõtlema sellele, kuidas teisiti katta puudujääke sel puhul, kui vastavad toetused kahanevad. Siin saab tulla kõnesse kolm teed: esiteks, tõsta nootide väljamüügi hinda, teiseks revideerida honoraride norme ja kolmandaks rajada kirjastus säärasele alusele, et antakse välja vaid sellist noodivara, mille levik on enam-vähem kindlustatud. Muidugi need moodused põhjustavad teatavaid ebameeldivusi nii tarvitajatele kui ka autoreile, kuid olude sunnil tuleb neist üle saada.

Mis puutub maakooridesse, siis nende repertuaaris on etendanud kõige tähtsamat osa laulupidustuste noodid. Kuna meil igal aastal toimub vähemalt üks maakondlik laulupidu, siis on meil ka igal aastal ilmunud üks laulupeo noot. Seda trükitakse tuhandetes eksemplarides ning see läheb eriti maal paljude kooride kätte, moodustades nõnda laulude põhivara. Sellele li-

saks ju ostetakse üksikute kooride poolt ka lahtiseid andeid, kuid seda siiski tagasihoidlikult. Viimased on määratud eeskätt linnade kooridele, millised esinevad iseseisvate kontsertidega ning vajavad seetõttu nõudlikumat ja värskeamat repertuaari. Linnakooride arv aga on väike, seepärast neile kirjastamine on majanduslikult kõige ebatulusam. Uues olukorras tuleb arvatavasti lähtuda seisukohast, et edaspidi maakooride repertuaariks peavad jääma laulupidustuste noodid, — linnakooride kirjastus aga vajab täielikku ümberkorraldamist. Selleks kas peab leitama mingi lihtsam ja odavam paljundamisviis, kusjuures kirjastusele tuleksid laulud, milliseid linnakoorid vajalisel arvul ette tellivad, või tuleb linnakooridel leppida sellega, et Lauljate Liidu juures asub uute laulude käsikirjade depoo, kust linnakoorid saavad neid oma tarvis teatava tasu eest paljundada.

Mis puutub puhkpilliorkestri nootidesse, siis tuleb meil loobuda senisest trükitehnika ning leida võimalus, kuidas neid noote paljundada lihtsamalt ja odavamalt. Kuid ka seejuures on paratamatu, et nootide hind peab senisest kõrgemaks muutuma.

Need on probleemid, mis Lauljate Liidus on tõsiselt päevakorrales tõusnud ja millede lahendamine toimub juba lähemal ajal. Seejuures tuleks kooridel silmas pida, et lähemal ajal muutub paratamatuks ka seni ilmunud nootide hinna kõrgendamine. Nii peaksid koorid praegu veel juhust kasutama ja omale vajalisi noote senise hinnaga hankima.

Mis puutub aga üldiselt meie kooride praegusse olukorda, siis tohiks loota, et

Esimeseks vastsündinud lapse häälikuks on „a“, olles ühtlasi ka esimeseks iga inimkõne ja kõikide keelte foneetiliseks aluseks. Vaatamata tema suurele, nü. kultuurilisele tähtsusele, pole tal siiski veel mingit ühist tavaliselt äramääratava mõiste — häälega, sest vastsündinud lapse esimesed häälitsemised on — metsikud, toored. Kõlata tungib õhk kopsudest tõugatuna kõri kaudu suukoobastesse, möödudes lõdvas asendis olevaist häälepaelt, missugused alles hiljem arenevate musklike pingutusjõuga moodustavad häälepillu. Öhuvoolu kõlaks ümber-
töötavad pindalad asuvad samuti alles hil-

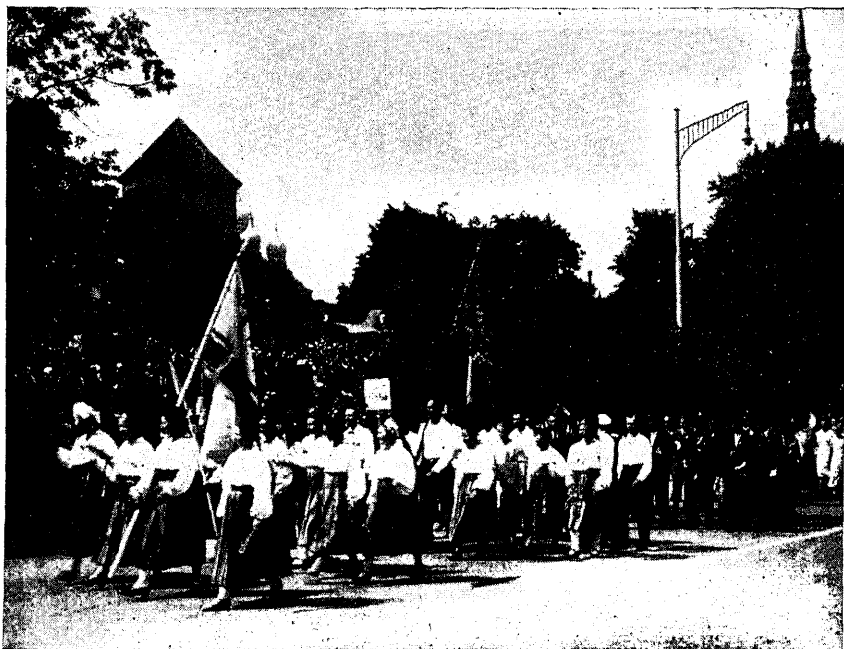
L. HEINMETS,
Rakvere KNNÜ koorijuht

koorid oma tegevust kõige innukamalt jätkavad, Muusika on inimkonna elus allikaks, kust ikka ammutatakse uut julgust, uut hoogu ja usku. Jatkakem oma tegevust senise huvi ja armastusega ning püüd-
kem oma kunsti teenida ka siis, kui olud selle muudavad senisest raskemaks.

Kuidas sünnib hää

jem transformeerivale tegevusele. Kordkoraalt, huulte ja üldse suu vormi muutmise järeldusena kõlastatakse esimene vormitu häälitsemine — kisa ümber juba enam-vähem „a“ iseloomule vastava foneetilise „a“ sarnaseks. Esimene vormitu ja lame kisa tekib sisemiste organite ning teatavate juba olevate elamuste sunnil.

Laps väljendab kõiki oma tundeid, näit. nalga, janu, valu ja rõõmu ühel ning samal monotoonisel, (kuigi tugeval — mitte kõlaval!) viisil. Alles pikkamööda hakkab laps häälitsema asjalikult, inetu karjumine muutub ilusaks lalisemiseks. Ja kui võrra-

Sõmeru „Kungla“ naiskoor XI üldlaulupeo rongikäigus

tult tujurikkalt peab laps oma esimesi koo-
gamise monolooge. See on lastel ühine,
kõikide rahvuste, rahvaste ja keelte juures.
Rahvuste lapsed kõnelevad üht, võiks
ütelda — üht ürgkeelt, mis kaob seda-
mööda, kuidas laps hakkab tema ümber
hoollitseva täiskasvanu häälikuid järele ai-
mama.

Häälik „a“-le järgnevad õige pea umb-
häälikud huulte ja keeleotsa abil. Nendest
on ka kujundatud lapse esimesed sõnad —
vanemate nimed.

Häälikud ja sõnad, milliseid viie- või
kuuekuine laps väljendab, on sisuliselt juba
hoopis teised. Nad on õppimise ning järele-
aimamise tulemused ja kooskõlas areneva
lapse mõistusega.

Lapse foneetiline areng näitab selgesti, et
ta häälitsemisvõime on juba
sündimise momendist olemas,
kuna aga hääli kui niisugune ja
kõne on füüsilise ja psüühilise
arengu tulemus.

Ajast, mil laps hakkab oma ümbruses
kuuldud kõla, hääli ja kõnet järele aima-
ma, muutuvad ta ümber askeldavad inime-
sed automaatselt lapse esimesteks häälekõla
ja kõneluse — õpetajaks!

Siit näeme, kui võrd suure tähtsusega on
lapsele esimesed kõlad ja kõlav ümbrus-
kond. Niisugune kohustusrikas positsioon,
ülesanne on igal emal ning hiljem õpetajail,
rääkimata juhusest, kui laps peaks hiljem
ennast ilusale st. õigele füsioloogi-
lisele laulmisele pühendama.

Ja mis on siis ilus, kõigile meeldiv laul-
misviis? See on kõri, suu ja keele füsioloogi-
liste momentide üldtulemus, rääkimata
psüholoogilisest osast.

On kõri, suu ja keele rakendusviis ebaõi-
ge, siis osutub kidlaks tulemuseks inetult
kõlav hääli ja laul.

Sündimisest päle väga ilus hääli võib
aastaid ja isegi tema omaniku surmani
kuuluda nn. „inetute“ häälte gruppi, nimelt
mõne ainsa „sündimisvea“ pärast. Ja ometi
see „sündimisvea“ on tihti pärit vaid lapse
kätkiajast.

Normaalse suu ja keele abil on võimatu
kuuldavale tuua inetuid hääli. Kõneles mõni
kunagi lapse hälli juures kauemat aega kä-
hisedes või teisiti ebaloomulikult, siis suutis
laps ainult vaelevõtetega neid järele aimata.
Positiivne kõrifunktsioon ei
sünnita inetut häält!

Ja mida tavaliselt nõutakse laulutundidel?

Nõutakse paljude „pressimiste“ ja „pigistuste“ ärajätmist. „Keel ette poole!“ „Ärge pääd nii alla suruge!“ „Huulte seisak on väga kramplik!“ „Laske ometi lõug rohkem alla langeda!“ „Ärge kiskuge suud lahti, vaid avage!“ Säärane on igavene maadlus lauluõpilase ja õpetaja vahel.

Õige laulmine ei ole midagi muud kui oskus häälekõla ainult nende liigutuste, nende mõtlemiste ja nende lihaste abil toetada, missuguseid loodus ise on selleks valinud ja määranud. Ja need on järgmised:

1) Mitte kõriga, vaid kõri kaudu tuleb laulda ning rääkida. Sellest eeskirjast saab kergesti aru, kui mõtleme hingamisele. Vaatamata, et hingamine püsib otseses ühenduses kõriga, ei märka meie sellest midagi. Seda „mittemärkamist“ nimetataksegi toimimiseks kõri kaudu, läbi kõri.

2) Sisse hingata tuleb teadvisega. Sisse-, mitte väljahingamise võte on see, mis annab kõlale värvingu ja eluea. Leidub koole ja meetodeid, mille järgi laulja peab kindlasti

nina kaudu õhku sisse hingama. Teised nõuavad jällegi toimet kindlasti suu kaudu. Tegelikult on aga mõlemil koolil õigus! Tuleb vaid täpselt teada, millal üks või teine sissehingamise võte on vajaline!

Nina kaudu sissehingamine ei avalda nii suurt vormi muutvat mõju hääle aparaadile ega häälepilule kui sissehingamine suu kaudu. Seepärast kõlab ka hääle palju tumedamini, kui laulja võtab õhku nina kaudu.

Ka pää seisak ja pää liigutused iseloomustavad häälikuid ning lauldud sõnu. Neid füsioloogilisi eeltingimusi on palju. Neid kõiki aga tuleb tunda ja osata ka käsitada. Üks on kindel, et laulda mõistjaid ja suutjaid oleks palju, palju rohkem, kui kõik usuksid ning teaksid, et lauljaks on sündinud iga terve laps ja et laulmine on hääleaparaadi õige käsituviisi viil.

Häält ja laulmist kui niisuguseid ei ole. Nad on hingamise ja füsioloogiliste nähtuste järeldused. Kuivõrd hoopis teisiti laulaks inimsugu, kui juba alg- ja keskkoolis juhatataks lastele kätte õiged teed õige laulmise jaoks!

J. Viinamägi.

Külaskäik maailmakuulsa laulja Enrico Caruso abikaasale

See juhtus kõik nii ootamatult ja ruttu. Ühel eesti peol Rio de Janeirois rääkisid mulle abielupaar Karpa, et minu laulmisest Brasiilia Haridusministeeriumi raadios on teatatud ka Enrico Caruso abikaasale. Kui mul peaks soovi olemas teda külastada, siis palutakse lahkesti.

Enrico Caruso, kõikide aegade suurim laulja ja kõikide lauljatele „lauluoskuse“ ideaali ja eeskuju abikaasaga tohin kokku saada! Tohin küsida nii mõnegi asja üle, mis avalikkusele on saladuseks ja selleks jäi! Ja tohin pärida asjust, mida lihtsalt ei peeta võimalikuks! Olen ääretult õnnelik!

Kodus lõõn järjest kõik raamatud lahti, kus leida on märkusi Enrico Caruso'st. Uurin hoolega ta elulugu, et mitte võhikuna esineda ta lugupeetud abikaasa ees. On veel aega mõni päev. See eelseisev külastus on mind hoopis rahust välja tõuganud.

Ometi kord on see kauaoodetud päev kätte jõudnud. Proua Karpaga sõidame minu „suurele silmapilgule ja suurele elamusele“.

Proua Caruso avab ise ukse. On vana-poolne daam, kuid väga elava iseloomuga. Ta on ise lauljanna. Kes ei peaks mitte tundma omaaegset kuulsust Ada Giachetti't, kes ühes mehega võlus tervet maailma!

Ulatan proua Caruso'le suure kimbu lilli ühes Eesti lipuga ja tervitusega Eesti lauljate nimel.

Proua Caruso palus mind kohe klaveri juure, et laulaksin midagi. Sellele ettepanekule olin juba ette valmistatud. Proua Caruso imestus eesti laulude ja eesti keele iluduse üle oli väga suur. Ligi tund aega oli mul õnnelik võimalus laulda inimesele, kes ise on maailmakuulsus ja ühtlasi maailmakuulsa laulja abikaasa.

Laulmise vaheajal näitasin proua Caruso'le ka mõningaid kaasavõetud raamatuid „Caruso meetodite“ üle. Suure kibedusega lükkas ta pakutud raamatud tagasi, sisse vaatamata. „Meetod?“ „Minu mehel Enrico polnud mingit meetodit, ta lihtsalt

laulis ilma kõri pingutamiset, kõri kaudu, mitte aga kõriga.“

Palusin luba mõneks küsimuseks: „Kas on õige, et suurlaulja Enrico Caruso noorena polnud sugugi väljapaistva häälega?“

„Seda küll. Ta hääli oli isegi väike. Leidus küllalt lauljaid, kes temast paremini laulsid.“

„Kas Enrico Caruso arendas end välja suureks lauljaks „oma kooliga“ või teise abiga?“

„Tema esimeseks maestroks oli Verdi — Napolist ja teiseks A d a G i a c h e t t i.“

„Tähendab, tema pärasine proua-abikaasa?“

Proua Caruso jaatab ning pärin edasi:

„Kus on maetud Enrico Caruso?“

„Minu mees pole mitte maetud. Klaaskirstus on tema balsameerituna näha Napoli linnas.“

Rohkem ma ei julgenud tülitada. Ette pandud võimalusest tema kaasabil Rio de Janeiros kontserdiga esineda pidin suure kahetsusega loobuma, sest mu ärasõidupäev Eestisse oli kindlaks määratud.

Ma tänasin andmete eest ja olen rõõmus, et Caruso pole mitte imelapsena sündinud, vaid ainult tööga ja veel kord tööga suureks lauljaks saanud.

J. Viinamägi.

Mitmesugust

Soodustused koorijuhtidele.

Sobivate laulude leidmine on paljudele koorijuhtidele tekitanud raskusi. Alati ei ole võimalik isiklikult sõita Tallinna, et kõigi ilmunud lauludega tutvuda. Liicati sageli ühekordsest laulu vaatlemisest ei piisagi selleks, et kohe otsustada, kas koor on suuteline selle teose käsitlemisega toime tulema.

Lauljate Liidu juhataste otsustusel on nüüd kehtima pandud kord, et kõigil koorijuhtidel on võimalik tellida omale Lauljate Liidu perioodilistest väljaannetest „Rahvakoorid“, „Eesti Laul“, „Eesti Meeslaul“ ja „Eesti Naiskoorid“ igast andest 1 eksemplar tutvumiseks poole hinnaga, s. o. à 5 senti.

Kuid tutvumiseksemplare ei ole võimaldatud üksi seniilmunud andest, — ka edaspidi ilmuvate annete pääle võetakse ette tellimisi sama hinnaga. Seega — kui on ette saadetud näit. 50 senti postmarkides, siis saadetakse kohe ilmumisel välja 10 vastava väljaande tutvumiseksemplari. Kõigi perioodiliste väljaannete kohta on Lauljate Liidus olemas nimestikud, millised saadetakse koorijuhtidele nõudmisel välja.

Lauljate Liit loodab, et see uus kord märksa soodustab koorijuhtidel uute lauludega tutvumist ning koorijuhid seda kasutades soetavad omale kõigist väljaandeist ühe eksemplari. Ühtlasi aga loodetakse ka, et koorijuhid seda soodustust ei asu väärarvitama, paljudades tutvumiseksemplari järgi laule oma koorile koduselt. See oleks meie noodikirjastuse laostamine ja täiesti lubamatu võte.

Lauljate Liidu Naiskooreide Sektsiooni

esinduskogu koosolek on otsustatud pidada 12. novembril algusega kell 9 hommikul, seega samal päeval kui peetakse L. Liidu volikogu koosolek. Vastava ruumi küsimus on veel lahtine, kuid arvatavasti peetakse koosolek konservatooriumi saalis. Igatahes teatatakse ruumist peatselt liikmeile kirjalikult. Koosoleku päevakorras on ülevaade Naiskooreide Sektsiooni senisest tegevusest, tegevuskava ja uue juhataste valimine.

Tulemas Tallinna naiskooreide kontsert.

Teatavasti toimus hiljuti Lauljate Liidu Naiskooreide Sektsiooni korraldusel naiskoorilaulude võistlus, kus said auhinnad M. Saar ja G. Ernesaks. Auhindade väljaandmist otsustati toimetada Tallinna naiskooreide ühiskontserdil, milline peetakse „Estonia“ kontsertsaalis 2. detsembril. Kontserdil esinevad Tallinna naiskoorid üksikult kui ka koos. Seega avaneb publikul juba lähemal ajal võimalus tutvuda uute auhinnatud lauludega.

Kontsert-aktus heliloojale A. Lättele.

Meie heliloojate senior A. Läte saab 12. jaanuaril 1940. a. 80-aastaseks. Sel puhul kavatakse Lauljate Liidu poolt korraldada temale kontsert-aktus „Estonia“ kontsertsaalis, kus esineksid laulukoored. Vastavateks eeltöödeks on moodustamisel kooridevaheline toimikond.

Kaarel Kuti 80-aastane.

18. oktoobril võib oma 80 a. sünnipäeva pühitseda Kaarel Mardi poeg Kutti, kes on sündinud Uue-Kariste vallas Kutti talus. Koolihariduse omandas juubilar Halliste ja Kõpu koolides, kust siirdus Tartu, Hollmann'i seminari, mille lõpetas 1879. aastal. Koolipõllul ta algas tööd Abja-Vanamõisas, kust 2 aasta pärast asus Laatre-Kirbla kooliõpetajaks. Sääl töötas ta 28 aastat. Selle aja jooksul juhatas juubilar sega- ja meestekoori, puhkpilli- ja viiulikoore ning esines paljudel kontsertidel, isegi Lätimaal. Juubilar on ise kaasa laulnud II üldlaulupeol, kuhu sõidetud hobustega. Kõneleb elavusega suurest vaimustusest, mis valitsenud laulupeol. Ta on tihedas kontaktis olnud C. R. Jakobsoni'ga jne. Vaatamata kõrgele vanadusele on juubilar hää tervise juures ja jälgib huviga praeguse aja sündmusi.

Soovime omalt poolt veel palju aastaid lugupeetavale juubilarile, kes praegu elutseb Tallinnas.

Otepää Meestelaulu Selts saab 10-aastaseks.

Otepää Meestelaulu Selts pühitseb 22. oktoobril s. a. oma 10-aastase tegevuse juubelit, mispuhul korraldatakse kontsertaktus. Kavas on koori ja solistide esinemisi ja ka uue lipu õnnistamine.

Kontsert-aktus helilooja C. Kreegi sünnipäevaks.

Meie omapärasemaid ja tunnustatumaid heliloojaid C. Kreek saab 15. detsembril s. a. 50-aastaseks. Sel puhul kavatses Lauljate Liit korraldada temale „Estonia“ kontsertsaalis kontsert-aktuse, millel tuleks ettekandele tema „Reekviem“ ja koorilaule. Millal kontsert-aktus saadakse pidada, ei ole veel kindel, arvatavasti see aga peab jääma järgmise aasta algusse, kuna ennejõulune aeg poleks selleks sobiv ning ka vastavad koorid on seotud sel ajal teiste ülesannetega.

Heljo Sepp tagasi kodumaal.

Noor pianist Heljo Sepp, kes teatavasti mõõdunud aastal tuli „The Royal Academy of Music“ võistluse laureaadiks ja kellele võimaldati tasuta õppimine mainitud akadeemias, on pidanud sõjaolude sunnil õpinguid Londonis katkestama. Ta on astunud Tartus progümnaasiumi, et jätkata üldhariduslikke õpinguid.

O. KRULL-MIKK,
NKK Tallinna ringk. naiskoori juht

Eestist käisid kunstnikud Soomes.

Bass Georg Stahlberg ja klaverikunstnik Bruno Lukk esinesid septembri keskel Helsingis iseseisva kontserdiga, leides arvustusest soodsa vastuvõtu.

Tallinna Meestelaulu Seltsi Soomematk jääb praegu ära. Samuti jättis ära oma kontsertmatka ka Tartu Meeslaulu Seltsi meeskoor. Millal need matkad toimuvad edaspidi, see on lahtine. Tallinna Meestelaulu Selts aga kavatses anda oktoobris Soomematka kavast kontserdi.

Asuti kirjastama orkestritöid.

Pikemate ettevalmistuse järele on Autorikaitse Ühingul avanenud võimalused orkestritööde kirjastamiseks, mille tegelik läbi viimine on ka käimas.

Uuemat noodivara kooridele

Uusi laule segakooridele.

Lauljate Liidu väljaandel on ilmunud järgmised uued „Rahvakoorige“ anded:

- Nr. 48 — R. Päts — „Elagu elu“.
 Nr. 49 — A. Karindi — „Talvine õhtu“.
 T. Vettik — „Kaera-Jaam“.
 Nr. 50 — V. Nerep — „Kaame daam“.
 A. Kapp — „Lõokesele“.
 Nr. 51 — V. Kapp — „Tule, jäta jumalaga“.
 R. Päts — „Labajala valts“.
 Nr. 52 — G. Ernesaks — „Kella hääli“.
 T. Vettik — „Ennemuiste“.
 Nr. 53 — M. Saar — „Mardilaul“.
 Nr. 54 — T. Vettik — „Sügislaul“.
 A. Karindi — „Minu kodu“.
 Nr. 55 — A. Karindi — „Helbeid lan-gemas“.
 Nr. 56 — M. Härma — „Enne ja nüüd“.
 Nr. 57 — G. Ernesaks — „Sireli, kas mul õnne?“
 G. Ernesaks — „Väiku sõsar vellega“.
 Nr. 58 — M. Saar — „Laanehaldjate laul“.

Iga anne maksab Lauljate Liidu liikmeile vähemalt 15 eks. ostes à 7 senti, vähem kui 15 eks. ostes 10 senti. Koorijuhtidele tutvumiseksemplarid à 5 senti.

Uusi laule meeskooridele.

Lauljate Liidu Meeskoorige Sektsiooni kirjastusel ilmus äsja uusi „Eesti Meeslau-lu“ andeid. Need sisaldavad järgmised laulud:

- Nr. 51 — T. Vettik — „Põhjamaa lapsed“.
 Nr. 52 — E. Tubin — „Igatsus“.
 T. Vettik — „Piibu-tobi laul“.
 Nr. 53 — A. Karindi — „Käokene, kulda-lindu“.
 E. Võrk — „Uinuge, langenud kotkad“.
 Nr. 54 — A. Läte — „Kevadel“.
 A. Läte — „Kuldrannake“.
 A. Läte — „Malemäng“.
 Nr. 55 — A. Kapp — „Mehed“.
 G. Ernesaks — „Päike vajas pärnapuule“.
 Nr. 56 — A. Karindi — „Talvine õhtu“.
 G. Ernesaks — „Merele“.
 Nr. 57 — M. Saar — „Leelo“.
 Nr. 58 — T. Vettik — „Serenaad“.

Ande hind on endiselt Lauljate Liidu liik-meile à 10 senti, teistele à 15 senti. Koori-juhtidel on võimalus tellida igast andest üks tutvumiseksemplar hinnaga à 5 senti.

Autorikaitse ühingult uudiseid lastekoorile.

Lastekoorilaulude repertuaari rikastami-seks Eesti Õpetajate Liit korraldas möödu-nud hooajal vastava võistluse, mis andis tu-lemusena kaheksa auhinnatud pala. Nende teoste kõrval leidis võistluslaulude hulgas veel terve rida samuti häid ja sobivaid palasid. Lisaks Autorikaitse Ühing tellis heli-loomatelt veel uusi laule juure valimiku täien-damiseks. Nii saadi kokku 24 teost, millis-test võidi moodustada meie parim, rikkali-ke ja mitmekesiseim vihik laule lastekoo-ridele. Samuti saab neid edukalt kasutada ka naiskoorige repertuaaris.

See esimene sari sisaldab 24 laulu:

- I — 1. M. Saar — „Tõest' ilus on Eesti“.
 2. G. Ernesaks — „Harjulaste laul“.
 3. R. Päts — „Ühte laulu tahaks laulda“.
 II — 4. G. Ernesaks — „Sõjamees“.
 5. R. Päts — „Lõbusõit“.
 III — 6. G. Ernesaks — „Rivilaul“.
 7. R. Päts — „Marupolka“.
 IV — 8. M. Saar — „Me armastame“.
 9. J. Jürme — „Noorte laul“.
 10. T. Vettik — „Uisutajate laul“.
 11. G. Ernesaks — „Oleks mul oma hobune“.
 V — 12. G. Ernesaks — „Heinaliste laul“.
 13. T. Vettik — „Kena kevade“.
 14. M. Saar — „Küll ma laulaks“.
 VI — 15. G. Ernesaks — „Väiku sõsar vel-lega“.
 16. V. Leemets — „Ats ei jaks saapaid kanda“.
 17. M. Saar — „Laul kodumaale“.
 VII — 18. M. Saar — „Mardilaul“.
 19. G. Ernesaks — „Vastlatalul“.
 20. T. Vettik — „Sügise mõtted“.
 21. G. Ernesaks — „Lõokese laul“.
 VIII — 22. G. Ernesaks — „Pisuhänd“.
 23. R. Päts — „Kevadel“.
 24. M. Saar — „Mõistatused“.

Annete hind AKÜ paušaallepingu osalistele à 10 senti, teistele à 13 senti.

Valimik laule naiskooridele.

- I — 1. „Vares vaga linnu-kene“ Ed. Oja.
 II — 2. „Hällilaul“ R. Heinmets.
 III — 3. „Suvi“ E. Võrk.
 VI — 4. „Kaugel“ J. Jürme.
 V — 5. „Valge on suveöö“ G. Ernesaks.
 — 6. „Kella hääli“ G. Ernesaks.
 VI — 7. „Kangakudumise laul“ Ed. Oja.
 VII — 8. „Suvelaul“ J. Aavik.
 — 9. „Hällilaul“ M. Saar.

VIII — 10. „Su Põhjamaa päikese kullast“ T. Vettik.
 IX — 11. „Pill oll' helle“ . . . R. Päts.
 X — 12. „Kodune kohake“ . . A. Kapp.
 — 13. „Kodu“ J. Aavik.
 — 14. „Emake“ J. Aavik.
 XI — 15. „Midrilinnu-mäng“ . A. Vedro.
 XII — 16. „Vana juut nõelub“ R. Tobias.
 XIII — 17. „Neidiste laul“ . . E. Kapp
 XIV — 18. „Kevade“ M. Härma.

XV — 19. „Noorte tõotus“ . . . J. Aavik.
 — 20. „Ühte laulu tahaks laulda“ G. Ernesaks.
 XVI — 21. „Merella on sinine“ . T. Vettik.
 — 22. „Vabaduspäevaks“ . . . G. Ernesaks.
 XVII — 23. „Pää langend sul kääe pääle“ T. Vettik.
 — 24. „Laululind“ G. Ernesaks.
 XIX — 25. „Sünnimaa laul“ . . M. Saar.
 — 26. „Laul kodumaale“ . . M. Saar.
 XX — 27. „Kääbuste laul“ . . M. Saar.

Lühilugusid muusikamuuseumi arhiivist

Lõõn su karbi lõhki. Kuusalu vana kooriliige, üle 60-aastane Jaan Viljur räägib, kuidas tal keelati kooris kaasa tegutsemas käia. Keelajaks, on tema oma poeg, kes muusikaga ei tegele. Vanake ütleb, et ta on väiketrummi käsitamist õppinud vene sõjaväes, kus teenis neli aastat. Koju tulles tahtis ta ka Kuusalu mängukooris hakata kaasa mängima, millega koor väga nõus oli, kuid puudus mänguriist. Et uus väga kallis oli osta, siis otsiti poolpidust. Leitigi Tallinnast üks väiketrummi kere, mis ära osteti. Oma küla parkal tõmbas sellele vasikanaha pääle ja oligi mänguriist valmis. Poeg aga ei sallinud, et isa käib mängukooris ja seepärast on ta ütelnud hiljuti: „Kui sa vanamees ei jäta sääli kooris käimist, lõõn su karbi lõhki!“ Isa oligi siis mängimisest loobunud. Kui aga säärast riista näeb, siis hakkavad silmad kohe särama ja ta asub viivitamatalt tööle. Ise aga rahustab ja naerab: „Ma lõõn küll tugevasti, aga lõhki ei lõõ! — seda põle karta ialgi!“

*

Pill nagu regi taga. Uudispilli leiutaja F. V. Jannseni kohta, kellest ka 1937. aasta lõpus „Muusikalehe“ veergudel juttu oli, seletab kaaskihelkondlane vändralane ja viiulimees Jõearu järgmist. Kord talvel Väandras pidul olles näinud ta, kuidas temale hästi tuntud F. V. Jannsen tulnud eeskava lõppedes peoliste vahelt saali, pill nagu regi taga. Asetanud siis enese ühte saalinurka, säändnud oma uudispilli üles, võtnud gitarri kätte ja hakkanud üksinda tantsumuusikat tegema, millega ka ilusasti toime tulnud. Uudispilli mäng aga toimunud jalgadega, nagu naised külas kangast koovad.

*

Tulge appi — nad on mulle lõuguti selga sidunud! Sama uudispilli leiutaja jutustab ise järgmise naljapala.

Vändra peolt lahkudes ei olnud tal kui poissmehel veel isu nii vara koju minna. Mõttes siis tuttavat talu külastada. Uksed kõik kinni — ei saa kuidagi sisse. Lähebki teise talu. Siin üks lahti ja ta tahabki tuppa minna. Peopillimehena on tal aga ka „uudispill“ seljas. See on niivõrd kohmakas, et kandja ei pääse kuidagi uksest sisse, ega saa ka enam tagasi õue. Et paremat nõu ei teadnud, siis hakkas karjuma: „Tulge appi, tulge appi jne!“ Kui siis pererahvas appi ruttas, kordab ta veel oma hüüdu: „Tulge appi, vaadake, nad on mulle lõuguti selga sidunud!“ Muidugi päästeti mees pillist lahti ja taas sines mõnus külajutt, kuid pilli nimeks pandi aga „lõugut“ ja selle nime all hüütakse seda Väandras praegugi.

*

Lõi pilli põhä puruks. Mõõdunud sügisel rahvalaulikuid ja pillimehi maal plaadistamise otstarbel külastades viibisin muuseumis ka Oonurmes, kus oli üles antud tubli viiulimees nimega Ülejõe. Kohale jõudes leian pillimehe kartuliväljalt. Ta jutustab kurtes, et viiulit mängida ei saa, sest annud pilli ühe nooremehe kätte õppida, kuid see on laupäeva õhtul teise poisiga tülli läinud; teine saanud viiuli oma kätte ning lõõnud viiuli vastasele pähe puruks. Nii ta ongi nüüd ilma pillita, ning selle puuduses vilistab siis pooltosinat huvitavaid valtsisid. Lubab aga peatselt uue viiuli muretseda, sest pillimehe ametist ei soovi ta loobuda. Kui Oonurme seltsimaja ehitati ja orkester veel puudus, tegi Ülejõe ükski oma viiuliga kogu peolistele tantsumuusikat.

*

See o' nüüd mu ing. Niipea kui Riigi Ringhääling endale muretses lõikeparaadid heliplaatide valmistamiseks, asuti ka kohe sellisel raadioplaadil rahvamuusikat jäädvustama. Esimeste hulgas, keda plaati mängima kutsuti, oli ka viiulimees Lepiku Mih-

kel Toom, Torist. Kui valitud palad plaadid jäädvustatud, viidi pillimehed aparaatide ruumi, kus neile näidati kuidas heliplaati tegelikult valmistatakse ja milline laast selle juures nagu must juuksekarv järele jääb, s. o. plaadist erilise nõelaga välja lõigatakse. Sellist laastu oli aga ainult ühe plaadi lõikamisel järele jäänud tubli näputais — ning kõik üks terve ja läikivisile nagu juus. Viiulimees Lepiku Mihkel seda laastu nähes ütleb: „See o' nüüd mu ing, mis m'ust välja o' võetud!“ ja naerab selle juures hääsüdamikult.

*

Ei s'ule tehta seal kedagi. Mõõdunud aasta detsembris, mil toimus rahvamuusika jäädvustamise kolmas järk, oli ka Läänemaalt, Taeblast, Kirimäe külast, Hiimäelt kohale kutsutud elupõline parmutpillimängija Villem Ilumäe. Pillimees elab veel suitsutares ja tal on aastaid 68. Kohale jõudes jutustab ta, et enne Tallinna sõitu läinud ta samas külas elutseva pillimehe Mart Kaaseni poole järele pärima, kuidas see plaatimängimine sääl Tallinnas just on. Oli ju teada, et Mart plaati oli juba

mänginud. Mart ütelnud naerdes: „Ei s'ule tehta seal kedagi. Võid julgesti minna!“ — Ja Villem tuligi ning nägi oma silmaga, et talle „ei tehtud siin kedagi“.

*

Tuli ees ja taga. Kui Eesti Kultuurfilm 1938. aasta kevadel Muusikamuuseumi filmis, siis oli jatkuks ja elustamiseks muuseumi vaadetele lisaks juure kutsutud ka torupillimees Jakob Kälström Kolga Leesilt. Jakob on küll muuseumi ringreisudest osa võtnud, Tartuski ära käinud, kuid filmimist ta seni näinud ei ole. Ometi on ta valmis esinema nii, nagu soovitakse. Kui siis Jakob muuseumis on filmitud, s. o., kui pilt oli tehtud, mindi filmistuudiosse heli üles võtma. Filmimise juures aga tarvitatakse väga suurt valgusjõudu kuni 18.000 vatti, mida laiali paiskavad mitmesugused prožektorid. Viimaseid paigutatakse põrandale, kõrgemale ja kuhu tarvis. Tegelikult ongi siin filmikaamera ees seistes äärmiselt suur ja mitmekülgne helkiv, kiirgav valgus. Kui küsitlen teda: „Noh, kuidas siis see filmimine ka meeldis?“, vastab ta tõsiselt: „Tuli ees ja taga, nagu põrgus!“

A. Pulst.

Uudis!

E. Brauer „**FLÖÖDI ÕPIK**“

Hind: Lauljate Liidu liikmetele kr. 3.50, teistele kr. 4.50.

Vajalik igale algajale ja edasijõudnud mängijale igas puhkpillikooris! Sisaldab 106 harjutust alates kõige lihtsamatega. Rohked selgitavad tekstid võimaldavad igal algajal ja vähikul tungida flöödimängu tehnikka peensustesse oma jõul.

LAULJATE LIIDU KIRJASTUS

TALLINN, LAI 11

Posti jooksev arve 235.

Tegev ja vastutav toimetaja

EDUARD VISNAPUU

Toimetuse kolleegium:

prof. J. AAVIK, G. ERNESAKS, A. OINAS,
prof. J. VAKS, T. VETTIK.

Väljaandja *Besti Lauljate Liit*, Tallinn, Lai 11, telefon 481-82.

Eesti Akadeemilise Helikunstrike Seltsi kirjastusel on ilmunud:

Herbert Tampere:
EESTI RAHVAVIISE ANTOLOOGIA I.
Hind kr. 3.80.

Riho Päts:
ARTUR KAPP JA TEMA MUUSIKALINE
LOOMING.

Biograafiline essee.
Hind kr. 1.--

KAKSKÜMMEND AASTAT EESTI MUUSIKAT
1918—1938.

Kirjutanud J. Aavik, P. Indra, A. Karindi, K. Leichter, O. Roots, M. Saar, E. Tubin ja T. Vettik.

Toimetanud K. Leichter.
Hind kr. 1.50

PEALADU K/Ü. „RAHVAÜLIKOO LIS“

UUDIS!

NOORTE LAUL I

toimetanud G. Ernesaks

Eriti sobivad segakoori laulud noorsoo- ja koolikoorigele ning teistele väiksematele koosseisudele.

Sisaldab järgmised laulud:

1. N. Reiman — „Uueks tõusuks“.
 2. R. Päts — „Ühte laulu tahaks laulda“.
 3. R. Päts — „Ta lendab mesipuu poole“.
 4. J. Aavik — „Kevadel“.
 5. T. Vettik — „Laul emale“.
 6. G. Ernesaks — „Me purjetame merele“.
 7. G. Ernesaks — „Saaremaa“.
 8. J. Jürme — „Naljalu“.
- Hind 35 senti.

LAULJATE LIIDU KIRJASTUS Tallinn, Lai 11

PAUL INDRA

(end. Pressnikoff)

Kontsert, saade, tunnid, klaver ja orel.
Tallinnas ja väljaspool.
Tallinn, Rulkoviuse 26-10
Telefon 426-20.

AUGUST PERMANN

O-ü. „Esto-Muusika“ ja Tallinna
Konservatooriumi klaverimeister
ja -häälestaja.

Tallinn, Gonsiori 43—2, telef. 320-51.

„RAHVAKOORID“

Annetena ilmuv sari segakooridele.

Hind L. L. liikmeile: tutvumiskesmpar koorijuhile à 5 sn., ostes koorile vähemalt 15 eks., ande hind à 7 sn., ostes koorile vähem kui 15 eks., ande hind à 10 sn., — mitteliikmetele à 15 sn. eks. arvule vaatamata.

1. T. Vettik: „Kas tunned maad“
M. Saar: „Hällilaul“.
2. M. Saar: „Tihasemäng“.
- 3/4. R. Päts: „Tervitus soome hõimudele“.
5. J. Aavik: „Emake“ ja „Igavene mälestus“.
6. J. Jürme: „Igatsus“.
M. Saar: „Laulu aeg“.
7. J. Saarniit: „Kõrs kahiseb“.
8. M. Lüdig: „Palvetund looduses“.
- 9/10. M. Saar: „Tulesüütajale“ ja
M. Lüdig: „Põlismetsa järv“.
11. T. Vettik: „Hõiskame kooris“.
12. M. Lüdig: „Kits ja hunt“.
13. J. Aavik: „Postimees“.
14. M. Lüdig: „Õhtul“.
15. M. Saar: „Üle vee“.
16. M. Lüdig: „Naabrikülas“.
17. R. Tobias: „Meil aiääärne“,
A. Lemba: „Isamaa laul“.
18. M. Lüdig: „Nõmm“,
J. Jürme: „Mitte asjata“.
19. M. Lüdig: „Mets“.
20. H. Känd: „Muredemaa“.
21. M. Saar: „Mardipeol“,
G. Ernesaks: „Merele“.
22. T. Vettik: „Pää langend sul
kæe na'ale“.
M. Lüdig: „Lehed lang'sid“.
23. E. Oja: „Kangakudumise laul“.
24. E. Tubin: „Igatsus“.
A. Karindi: „Emakene“.
25. J. Aavik: „Tervitus kodule“.
E. Aav: „Nooruseaeg“.
26. T. Vettik: „Krüsanteem“ ja
„Laul sinisilmale“.
27. M. Saar: „Eesti seisab nagu
kalju“ ja „Langenute mälestuseks“.
28. A. Vedro: „Kutse jõuluõhtusse“.
29. J. Simm: „Laul kodumaale“.
V. Kapp: „Sa tulid“.
R. Heinmets: „Tänu“.
30. M. Lüdig: „Kui tume veel
kauaks“.
31. E. Kapp: „Peiu laul“.
32. R. Päts: „Jaan läeb jaanitulele“.
33. R. Päts: „Lõbusõit“.
34. E. Oja: „Laulik“ ja
R. Päts: „Mardipeol“.
35. A. Karindi: „Õlulaul“.
36. J. Aavik: „Kevadel“.
R. Päts: „Oh kanarbik, oh lil-
leke“.
37. T. Vettik: „Mis oli see?“.
38. E. Aav: „Õitse maa ja müha
meri“.
R. Heinmets: „Heinaaeg“.
39. M. Saar: „Lehekuul“.
40. C. Kreek: „Vihaga“.
41. G. Ernesaks: „Noor kevade“.
42. G. Ernesaks: „Päev laulab
õites“.
43. T. Vettik: „Nokturn“.
T. Vettik: „Tulekandjate laul“.
44. A. Karindi: „Laulu alustaja“.
- 45/46. E. Oja: „Suurt Marit ja Pisikest
Peetrit“.
47. A. Kapp: „Talve õhtul“.
48. R. Päts: „Elagu elu“.
49. A. Karindi: „Talvine õhtu“.
T. Vettik: „Kaera-Jaan“.
50. V. Nerep: „Kaame daam“.
A. Kapp: „Lõokesele“.
51. V. Kapp: „Tule, jäta jumalaga“.
R. Päts: „Labajala-valts“.
52. G. Ernesaks: „Kella hääli“.
T. Vettik: „Ennemuiste“.
53. M. Saar: „Mardilaul“.
54. T. Vettik: „Sügislaul“.
A. Karindi: „Minu kodu“.
55. A. Karindi: „Helbeid langemas“.
56. M. Härma: „Enne ja nüüd“.
57. G. Ernesaks: „Sireli, kas mul
õnne?“
G. Ernesaks: „Väiku sõsar vel-
lega“.
58. M. Saar: „Laanekandjate laul“.

EESTI LAULJATE LIIDU KIRJASTUS,

TALLINN, LAI II.